

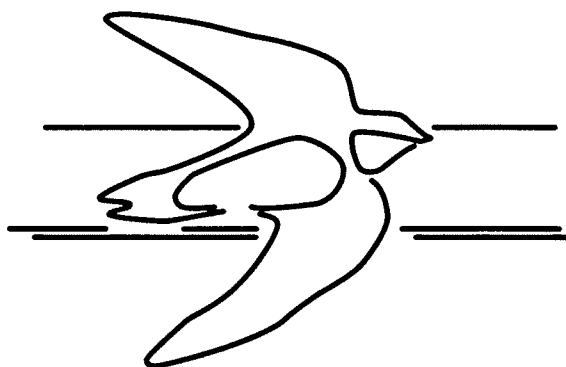
1/96

«HET BRUUJSEL»

VOGELWACHT UDEN E.O.

VOGELWACHT UDEN E.O.

Voorzitter: P. van der Voort
Dorshout 2, Uden, Tel. 04132-63292

Secretaris: J.W. Hermans
Broekmorgen 28, Uden, Tel. 04132-69804

Penningmeester: B. Gevers
Hoorstraat 6, Uden, Tel. 04132-60613

Bestuursleden: A. van den Acker, W. Janssen, J. van Bergen

Bank: Rabobank Uden rek.nr.: 15.49.30.989
Gironummer bank: 1096522

"HET BRUUIJSEL"

Een orgaan van Vogelwacht Uden e.o.

Redactie: M. Hoefnagels, J.W. Hermans, P. Noy,
P. v.d. Acker, J. Hermans, Y. Gevers

Redactieadres: P.K. Noy
Eikenwal 186, Uden, Tel.: 04132-51691

Tekeningen: Archief

Typewerk: A. v.d. Acker, Y. Gevers, P. Noy

Druk: Basisschool "Het Schrijverke" - Uden

Omslag: TGO Ontwerp, Reklame, Drukwerk
Uden 04132 - 65554

"HET BRUUIJSEL" verschijnt 4x per jaar in een oplage van 125 exemplaren

We zien niet graag dat iemand gedeeltes van dit blad gebruikt, voordat we daar schriftelijk toestemming voor hebben gegeven.

VOGELWACHT
UDEN E.O.

- Voorzitter** : P. Wienbelt, Den Brier 112, Uden
Tel. 0413-268198
- Secretaris** : J.W. Hermans, Broekmorgen 28, Uden
Tel. 0413-269804
- Penningmeester** : B. Gevers, Hoornstraat 6, Uden
Tel. 0413-260613
- Bestuursleden** : P. van der Voort, J. van Bergen
- Bank** : Rabobank den rek.nr.: 15.49.30.989
gironummer bank: 1096522
-

" HET BRUUJSEL "

Een orgaan van Vogelwacht Uden e.o.

- Redactie** : M. Hoefnagels, J.W. Hermans,
P. vd Acker, J. Hermans, A. vd Acker,
R. de Groot, J. Welte en A. van Toor
- Tekeningen** : leden en tijdschriften
- Typewerk** : A. vd Acker, R. de Groot
-

NUMMER 1, 1996

We zien niet graag dat iemand gedeeltes van dit blad gebruikt,
voordat we daar schriftelijk toestemming voor hebben gegeven.

Het Bruujtsel, editie 1

April 1996

Inhoudsopgave	
Mededelingen Redactie	
Mededelingen Bestuur	
Van de nieuwe voorzitter: Peter Wienbelt	
In gesprek met Marc Poulissen	
Vogel onder de loep: De Boerenwaluw	
4-daagse excursie Eifel 1995	
De oeverwaluw	
Formulier terugmelding ring	
Excursie Terschelling 1995	
.....	
.....	
.....	
Ansichtkaartje (tekst)	
Safari in Kenya	
Excursie in Limburg 17 maart	
Bijzondere waarnemingen	
Jaaroverzicht inventarisatie	
Advertenties	

Redactie
Margreet Hoefnagels
Jan-Willem Hermans
Peter Wienbelt
Margreet Hoefnagels
Jos Welte
Aad van Toor
Jan-Willem Hermans
Jan-Willem Hermans
Aad van Toor
Jos Welte
William van der Velden
Piet
Jos Welte
Janneke Bergmans
Aad en Mies
Aad van Toor
Peter van de Braak
Peter van de Braak
Redactie

MEDEDELINGEN VAN DE REDACTIE

"Een nieuwe lente, een nieuw geluid". Jawel, we zijn er weer. Met verhalen van allerlei aard door schrijvers van onze eigen ledenlijst. Veel verhalen liggen al wat langer bij de redactie. Maar wat in het vat zit verzuurt niet. Dat geldt voor een vakantieverhaal van Aad van Toor uit Kenya en ook voor zijn verslag van de 4-daagse excursie naar de Eifel afgelopen jaar. Mensen die zich voor dit jaar hebben opgegeven worden hier even warm gemaakt.

We hebben ook nog de Terschelling verhalen van de herfstexcursie. Vier personen hebben zich daarover ontfermd. Maar of hun verhalen ook echt het papier hebben bereikt is nog niet zeker.

In ieder geval kwam er een kaart van Janneke Bergmans om de gasten te bedanken.

De vogeltrekteldag is ook alweer een hele tijd geleden. Toch is er van de hand van John Hermans een leuk verslag en voor de feitenliefhebbers een opsomming van de geturfde vogels.

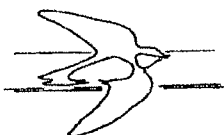
In tussen is er in het bestuur ook het een en ander te doen geweest. Piet van der Voort die jarenlang het bestuur bekwaam heeft voorgezeten heeft de hamer doorgegeven aan Peter Wienbelt. Peter kennen we vooral van de inventarisaties van de Maashorst. Nu mag hij de leden van de Vogelwacht in de kijker zien te krijgen. Daar hebben we alle vertrouwen in. We laten hem dan ook graag aan het woord in dit blad, zowel als nieuwe voorzitter dan wel als inventarisator.

Wel hopen we dat onze ex-voorzitter niet alleen meer tijd zal vinden om te vogelen, maar ook om ons daar door mooie verhalen van te laten meegenieten.

Jan-Willem Hermans vertelt ons nog meer over de dingen die het bestuur bezig hielden en houden. Hij heeft ook een verslag gemaakt over de stand van de oeverwaluwenwand van 1990 tot 1995.

Interessant is ook de terugmelding van een sperwer.

Van de laatste grote activiteit, de kerkuilen-tentoonstelling, vinden jullie een verslag; geschreven door John Hermans.

Peter van de Braak heeft de bijzondere waarnemingen weer gebundeld.

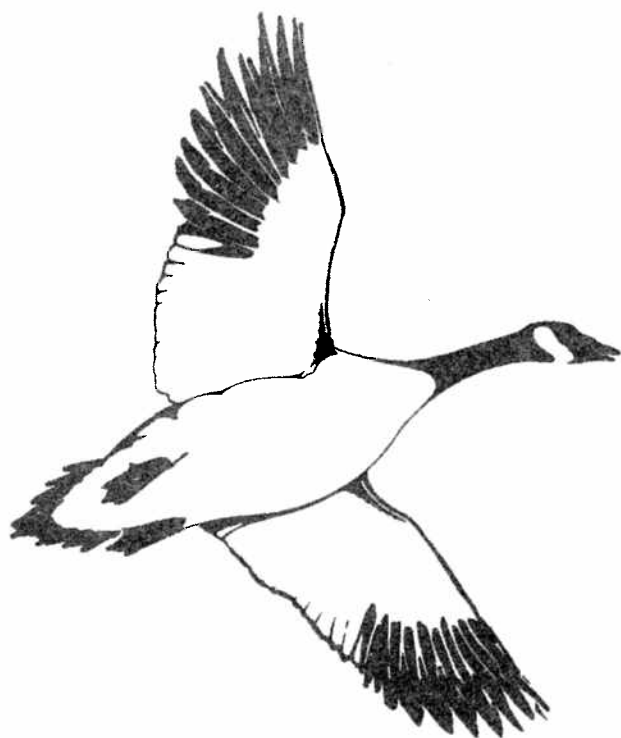
Jos Welte is niet alleen meegeweest naar Terschelling, maar hij heeft ook de boerenzwaluw onder de loep genomen. Ja, het wordt eindelijk lente!

In gesprek zijn we met Marc Poulissen, nog niet zo lang lid, maar wel enthousiast. Om het vuur gaande te houden bij de schrijvers van ons blad is de redactie verrijkt met Aad van Toor. En we willen echt proberen drie tot vier keer per jaar uit te komen.

Helpen jullie ons daarbij met flitsende bijdragen???

Namens de redactie,

Margreet Hoefnagels

MEDEDELINGEN VAN HET BESTUUR

nieuwe leden

Het is al een tijd gelegen dat er een nieuw nummer van ons clubblad is. Het voert te ver om de hele lijst nieuwe leden de revue te passeren. Vanaf deze plaats allen hartelijk welkom en we hopen dat de draai binnen de Vogelwacht snel gevonden kan worden. Een goede gelegenheid is je aan te sluiten bij een van de taakgroepen. Op de achterste bladzijde zijn de taakgroepen plus hun coördinatoren vernoemd. Neem eens contact op.

uilententoonstelling

Deze tentoonstelling is door de kerkuilenwerkgroep schitterend opgezet. Vele mensen hebben de tentoonstelling bekeken en vele plaatsen hebben we er weer bijgekregen waar een kast mag en kan hangen. Ook de jeugd heeft genoten blijkens het volgende verhaal van de jeugdnatuurwacht Mariaheide.

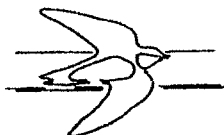
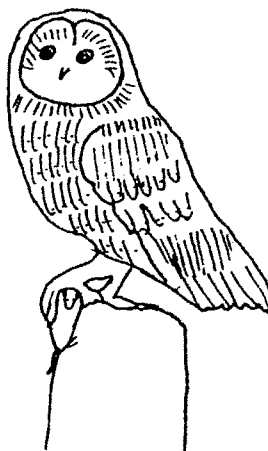
Uit het clubblad van de jeugdnatuurwacht Mariaheide:

De Kerkuil

We moesten zondag 3 maart om 10.00 uur op het Dobbelsteenplein zijn. We gingen naar de Groenhoeve om een tentoonstelling van kerkuilen te bekijken. We mochten ook braakballen uitpluizen. Er zaten voornamelijk botjes in van spitsmuizen en veldmuizen. Daarna hebben we ook nog dia's gekeken over kerkuilen. Je mocht ook nog folders en tijdschriften mee naar huis nemen. Het was heel gezellig.

Van Alwin en Jaap,

leden jeugd natuurwacht Mariaheide

stalen archiefkasten

We kunnen nog steeds stalen archiefkasten voor de Groenhoeve gebruiken. Liefst kasten die "muisdicht" afgesloten kunnen worden. Deze kasten worden boven in de gang geplaatst. Kunt u zo'n kast aankomen, laat het s.v.p. weten aan Jan-Willem Hermans.

Dia-lezingen

Kent U mensen die een leuke dia-avond kunnen presenteren over de natuur (liefst met vogels erin). Laat het ons weten.

Nestkasten

Harry Claassen is vele jaren coördinator geweest van de taakgroep Nestkasten. Deze taak wordt nu overgenomen door Jos Welte. Harry bedankt en Jos veel succes toegewenst.

Schapendag

Op 14 juli 1996 a.s. zullen we weer een stand hebben bij de Schapendag in Odiliapeel. Hiervoor kunnen we nog leden gebruiken die de stand bemensen. Laat het even weten aan Jan-Willem Hermans.

Kersenboomgaard

Dankzij een aantal actieve verenigingen, waaronder Vogelwacht Uden is Uden weer een kersenboomgaard rijker. Op 25 mei a.s. zal deze bogerd officieel geopend worden. Alle activiteiten en geïnteresseerden zijn van harte welkom vanaf 10.00 uur aan de Patrijsweg te Uden. Er is een kleine tentoonstelling ingericht over de natuurkwaliteiten van een bogerd. Gaat dit zien!!!

Vogels '96

Zie de volgende bladzijde voor de benodigde informatie hierover.

AVANG®

NEDERLANDSE LOERWALTELL
IN ECHT LEER

Perfekte Avang KLASSIEKER
voor de allerbreedste
voeten. Ook geschikt
voor losse steun.

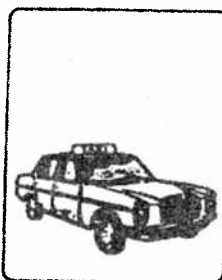

EXCLUSIEVE DEALER

ZEGERS SCHOENEN

ORANJESTRAAT 3 — UDEN

MOLENWIJKEN 40 — VEGHEL

TAXIBEDRIJF
ZIEKENVERVOER

H. J. VAN ZUTVEN

Kastanjeweg 33, 5401 GW Uden
Telefoon 04132-50400
bgg 62537

voor uden en omstreken:

de bruin Verzekeringen

WILHELMINASTRAAT 10a / 5401 CH UDEN TEL. 04132-62348

*alle verzekeringen
financieringen
Interpolis e.a.*

VOOR SPORTIEVE KLEDING

W&L BRESSERS

marktstraat 12 uden **männermode**

VOGELS '96:

Hèt evenement voor vogelkijkend Nederland

Vogelbescherming Nederland organiseert op 1 en 2 juni in Zeist de manifestatie VOGELS '96. Van vogelexcursies tot het vinden van vogels op internet: VOGELS '96 is een duik in alles wat met vogels te maken heeft. Twee dagen lang krijgen ongeveer 5000 vogelliefhebbers een scala aan activiteiten voorgeschoteld.

Vogels kijken gebeurt in het veld. Daarom organiseert Vogelbescherming Nederland het

gehele weekend vogelexcursies. VOGELS '96 vindt plaats op het terrein van Vogelbescherming Nederland. Aan weerszijde van een vogeltrekroute staan verschillende winkels, eetgelegenheden en activiteiten-tenten.

De toegang is gratis. Tijdens VOGELS '96 kunt u met een vrijwillige bijdrage het Wetlandproject van Vogelbescherming Nederland ondersteunen.

Een greep uit de activiteiten:

VOGEL-EXCURSIES

LEZINGEN

FILMS

PRESENTATIES

VERREKIJKERS

VOGELBOEKEN

T-SHIRTS VERVEN

VOGEL-SPLEEN

JEUGDPROGRAMMA

VOGELS OP INTERNET

NATUURBEHEER

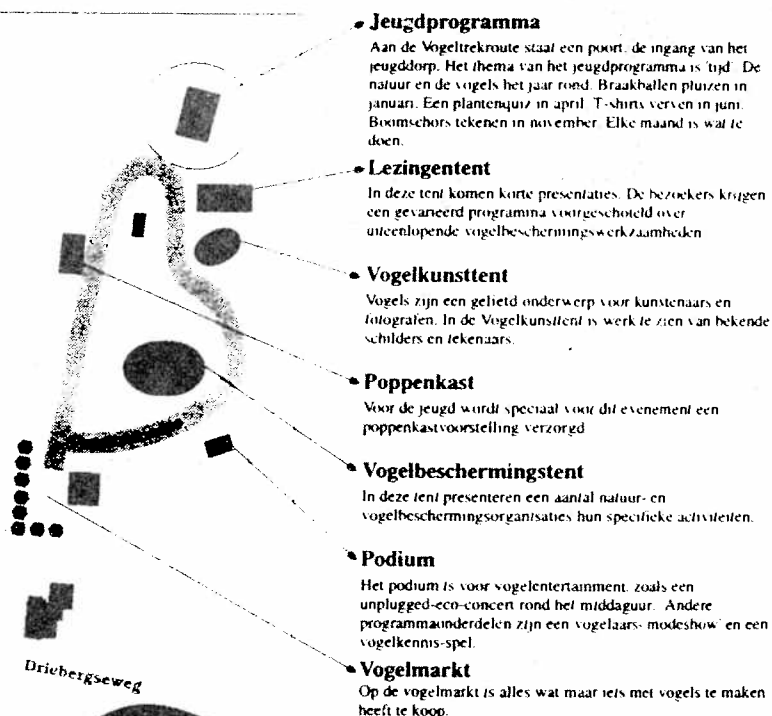
VOGELTREK-SPEL

VOGEL-PUZZELTOCHT

MUZIEK

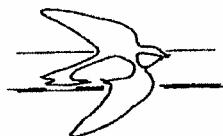
VOGEL-TONEEL

EN NOG VEEL MEER

1-2 JUNI

VOGELS '96

Van de nieuwe voorzitter: Peter Wienbelt

Op 22 februari 1996 jl. ben ik gekozen tot voorzitter van de Vogelwacht en ik wil graag van die gelegenheid gebruik maken om iets meer over mijzelf en mijn blik op de Vogelwacht te geven.

Ik ben 41 jaar oud en ben getrouwd met Agnes die zeer actief is bij het IVN. Zij heeft een paar jaar geleden de gidsencursus gevolgd, is actief bij het Jeugd-IVN en maakt deel uit van het bestuur. Op het gebied van de natuur hebben we elkaar dus goed gevonden (op andere gebieden ook hoor) en het is dan ook heerlijk om samen van de natuur te genieten. Ik heb twee kinderen, Maaïke, die binnenkort 15 jaar wordt en Thijs die nu 11 jaar oud is. Zij gaan (nog) wel met ons mee het bos in maar zijn nu op een leeftijd dat andere dingen heel belangrijk zijn zoals "jongens" en "skeeleren". Hoewel, Thijs heeft pas nog meegewerkt op het Hemelrijk bij de oeverzwaluwenwand en gaat ook wel eens mee met het Jeugd-IVN om wilgen te knotten. In de familie is verder mijn vader een vogelaar die de laatste vier jaar mee geweest is naar de Wadden; vijf dagen per jaar waar we samen erg veel plezier aan hebben.

Naast de Vogelwacht besteed ik nogal wat vrije tijd aan zingen. Sinds twee jaar zing ik als tenor bij het Bachkoor Nijmegen. Dit amateurkoor voert twee keer per jaar op "professioneel niveau" grote oratorium-koorwerken uit. Deze concerten vinden plaats in een, meestal uitverkocht, concertgebouw de Vereniging, en worden begeleid door échte profs van onder andere het Gelders Orkest en vocale solisten. We hebben pas de Mattheus Passion van Bach uitgevoerd en nu gaan we Die Jahreszeiten van Haydn instuderen voor de uitvoering op 23 oktober.

In mijn dagelijkse werk ben ik als manager bij Digital Nijmegen verantwoordelijk voor een afdeling waar op "high-tech" niveau computer-onderdelen uit heel Europa worden gerepareerd.

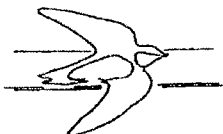
Als ik het goed heb ben ik in 1987 lid geworden van de Vogelwacht. Ik was altijd al wel geïnteresseerd in vogeltjes maar

wist er weinig van. Toch maar eens, samen met mijn gezin, meegelopen met een publiekswandeling en daar ging een wereld voor me open. Ik was zeer onder de indruk dat men zomaar een kievit wist te herkennen en het geluid van een veldleeuwerik wist te onderscheiden. Bij navraag bleek, tot mijn verbazing dat je niet minstens bioloog moest zijn om lid te worden en dat het lidmaatschap ook voor mij was weggelegd. Tijdens de inventarisaties en later bij het BMP'en heb ik het vogelen en met name de geluidjes via allerlei ezelsbruggetjes van onder andere Joep Esser en Jan van Bergen geleerd.

Al snel werden er balletjes opgegooid of ik niet eens in het bestuur wilde gaan zitten. Toen Piet van der Voort mij eind 1994 opbelde of ik op termijn het voorzitterschap van hem wilde overnemen heb ik deze stap genomen. Ik vind het een hele eer om voorzitter te zijn van zo'n bloeiende vereniging als de Vogelwacht. We zitten qua ledenaantal al jaren goed in de lift en het blijkt dat voor een aantal activiteiten de leden écht warm lopen. Voorbeelden hiervan zijn het inventarisatieproject Maashorst 1996 en de grote belangstelling voor de recente Uilententoonstelling. Andere activiteiten lopen wat minder zoals het bemannen van de informatie/verkoopkraam en de werkdagen bij de oeverwaluwwand waar we met vijf man rondliepen.

In het algemeen denk ik dat we vooral een vereniging van doeners zijn die het liefst lekker de natuur in trekken. Terecht wordt hiervoor door het bestuur veel ruimte geboden via de inventarisaties, vogeltrekteldagen en de maandelijkse excursies. Daarnaast is het ook belangrijk dat andere doelstellingen aan bod komen. Het gaat hierbij om onder andere om het beschermen van biotopen en broedgelegenheden, zoals het werk van de nestkasten- en kerkuilengroep en de oeverwaluwwand.

Een ander belangrijke doelstelling is educatie. Hierbij kunnen we, via de publiekswandelingen en activiteiten zoals de uilententoonstelling, iets van de natuur aan de gemeenschap in Uden en omgeving laten zien. Ik hoop mijn steentje te kunnen bijdragen om het fantastische werk van de Vogelwacht de komende jaren verder uit te kunnen bouwen en samen met het bestuur een vereniging te besturen waar het fijn is om lid van te zijn.

Peter Wienbelt.

In gesprek met Marc Poulissen

Het lijkt lente, maar het is nog koud als ik in gesprek raak met Marc Poulissen. Hij woont in de buurt van Hemelrijk en is dus van jongs af opgegroeid met vogels in het veld. Thuis werd er geen speciale aandacht aan besteed, hoewel er wel een verrekijker bij de hand was. Jaren geleden ging hij al met een vriend vogelen.

Daarna heeft het een poos stil gelegen, maar een paar jaar terug heeft hij het weer opgepakt. En hoe gaat dat dan.

Je komt wat andere vogelaars tegen, raakt aan de praat en voor je het weet ben je lid van de club en loop je mee te inventariseren!

In zijn dagelijkse leven heeft Marc weinig vogels in de buurt. Hij werkt als teamleider bij van Eerd,-versgroep. Hij doet het werk met plezier, al zou hij natuurlijk het liefst z'n hele leven met z'n hobby's bezig willen zijn! Gelukkig is het afwisselend werk en kan hij van en naar huis - binnendoor door de Knip - geregeld een buizerd of havik waarnemen. Dat ver-goedt dan weer het gebrek aan fladderende vriendjes bij al die vrachtwagens.

Marc werkt op zaterdag. Dat is eigenlijk jammer, want zo kan hij aan veel activiteiten niet meedoen. Het inventariseren is belangrijk, maar het is niet zijn liefste bezigheid. Je bent dan teveel in hetzelfde gebied, vindt Marc.

Nee, liever gaat hij met een heel klein groepje naar het een of andere gebied waar op dat moment wel iets speciaals te verwachten is. Zo was hij nog onlangs met John Hermans op de Strabrechtse Heide. Stilletjes hoopten ze op kraanvogels en de roodpootvalk, maar daarvoor was het nog echt te vroeg. Wel zagen ze de klaptekster.

Ook op andere excursies geniet hij. Een super-ervaring was wel de kennismaking met de Wadden. Het biotoop was vreemd voor hem, dus ook de vogels die er te vinden waren. Hij heeft zijn ogen uitgekeken op de grote aantallen. Ook al zeiden de anderen dat het een rustig jaar was! Natuurlijk maakte de velduil een grote indruk op hem. Niet alleen de vogel op zich, maar vooral het feit dat je zo duidelijk kunt zien dat de omgeving

bepalend is voor het voorkomen van zo'n dier.

Zo blijkt nu ook de buidelmees terug te komen op Hemelrijk, omdat allerlei factoren, waaronder de begroeiing, ten gunste van het vogeltje veranderd zijn. Zoiets is fascinerend om mee te maken.

Marc heeft zich nog niet uitgesproken voor een bepaalde werkgroep binnen de Vogelwacht. Hij vindt dat wat moeilijk, omdat hij het idee heeft dat hij er niet voldoende tijd in zal kunnen steken. Vooral door het gebrek aan een vrije zaterdag (hij is op maandag vrij!). Maar ook omdat hij nog een paar tijdverslindende hobby's erbij heeft. Eén daarvan is fotograferen. Niet alleen vogels, maar ook landschappen en andere natuurverschijnselen. Hij is nog niet zo lang bezig. Wel vindt hij het heel plezierig dat er binnen de Vogelwacht zoveel fotografen rondlopen. Daar kan hij veel van opsteken, want voor een cursus heeft hij nog geen tijd. De sfeer-foto's van Martin Kers zijn zijn voorbeeld. Die man kan van niks nog iets maken door de speciale lichtval (en de mooie tekening). Want al heb je nog zo'n zeldzaam vogeltje, als hij niet interessant is neergezet kijkt vrijwel niemand er twee keer naar. Marc beseft heel goed dat je niet op een achternamiddag dat peil kunt bereiken. Maar het bezig zijn en progressie zien is al heel bevredigend.

Marc heeft nog een grote hobby: muziek. Om preciezer te zijn: be-bop. Charlie Parker, John Coltrane ... dat zijn z'n illustere voorbeelden. Hij wil er goed in worden. Dus heeft hij privé-les van een man die allereerst muzikant is en dan pas leraar. Ideaal, vindt Marc. Hij bespeelt de saxofoon. Hij is begonnen met een tenor, maar dat is toch meer een begeleidingsinstrument. Om de melodielijn aan te kunnen geven moet je de sopraan-saxofoon bespelen. Dus is hij daarop overgestapt.

Natuurlijk is het ook leuk om samen met anderen te spelen. Dat doet hij één keer per maand in Soos Plock in Volkel. Daar komt een professionele band (de collega's van zijn leraar) en iedereen die een behoorlijke noot mee kan blazen mag meedoen. Alleen moet je je wel van te voren even melden zodat je ook nog tijd hebt om je op dat optreden voor te bereiden. Een georganiseerde jam-session dus. Heel plezierig allemaal. De beboppers onder de Vogelwachters weten waar ze vanaf nu terecht

kunnen. Marc zit zelf in de organisatie, dus hij kan je er alles van vertellen. Alleen luisteren kan natuurlijk ook. Hoe meer zielen hoe meer vreugd.

Daarmee zijn we bij de teleurstelling van Marc beland: als er van de meer dan honderd leden van de Vogelwacht nu eens bij elke activiteit vijftig mensen de moeite namen om mee te doen, te komen dat zou toch prachtig zijn, dan organiseer je zoiets toch met meer plezier....

Het was hem opgevallen dat bij de kerkuilen lezing meer dan tachtig aanwezigen waren. Maar van onze club waren er niet veel. Misschien maar goed ook, want anders hadden ze er niet ingekund, maar toch.

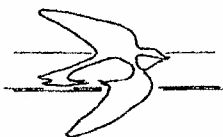
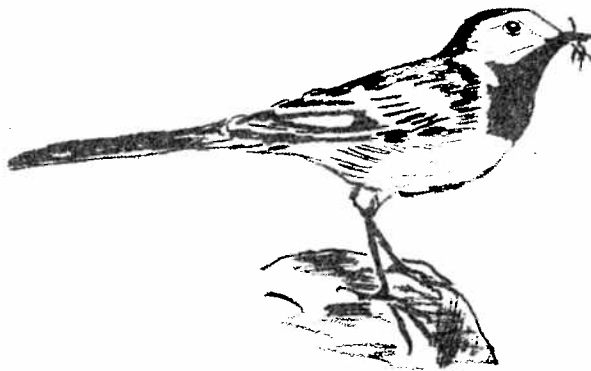
Komt het door het strakke, witte, moderne interieur wat zeker voor een jazz-man, die bruine kroegen gewend is, wat kaal aandoet? Of is het iets anders?

In ieder geval is het dood-jammer dat er niet meer mensen van zoiets goeds komen genieten. En de kerkuilententoonstelling was in één woord: AF!

Compliment aan de makers.

Je haalt ons de woorden uit de mond, Marc! Wat valt daar nou nog meer op te zeggen.

Margreet Hoefnagels

Vogel onder de loep: De Boerenzwaluw

Kenmerken:

Enige Europese zwaluw met buitenste staartpennen; verlengde vleugels lang en spits; voorhoofd, kin en keel roodbruin; bovenzijde en krop glanzend blauwzwart; borst, buik en onderstaart dekveren wit; staart zwart, met dwarsband van witte puntjes.

♀ als ♂, maar korte buitenste staartpennen.

Jongen doffer, met korte staartpennen. Gezellig: behendige, sierlijke vlucht, zeer snelle vleugelslag, vangt vliegend insecten of pikt ze op van het wateroppervlak; drinkt vliegend.

Geluid:

"wittwitt" of "dsjed dsjed", alarmroep "tsiewitt tsiewitt"; zang: aangehouden aangenaam gekwetter en gekweel, eindigt snorrend.

Voorkomen:

dorpen, alleenstaande gebouwen, cultuurland, boerderijen en watervlakten

Voedsel:

vliegende insecten

Dat één zwaluw nog geen lente maakt is een waarheid die opgaat zowel wat de kalender als de weersgesteldheid betreft.

Begin april heeft u kans op een "eerste" boerenzwaluw, juist teruggekeerd uit West-Afrika of uit de modder van een slootje gekropen. Want vroeger dacht men dat deze insecteneters zich in de herfst in de modder verborgen, overwinterden en vervolgens in het voorjaar weer te voorschijn kropen.

Ook de maan, dacht men, diende als overwinteringsgebied. Dit laatste is niet zo ver naast de waarheid, want er zijn zwaluwen die in de loop van de jaren zoveel kilometers afleggen dat wanneer zij rechtstreeks naar de maan zouden zijn gevlogen zij deze ruimschoots hadden bereikt.

De boerenzwaluw is gemakkelijk te herkennen aan zijn staalblauwe bovenzijde, de diepgevorkte staart die de andere

zwaluwen missen, en de wervelende snelheid waarmee hij boven de boerenerven zwiert. Het is ook een echte boerenzwaluw want de meeste nesten vinden we in veestallen en schapenschuurtjes, in ieder geval op plaatsen waar de vogel een dak boven zijn hoofd heeft.

Zijn natuurlijke omgeving vond hij in de ingangen van grotten. De zwaluw is dus een echte cultuurvolger die alleen daar kan wonen waar mensen zichzelf en hun vee een onderkomen hebben verschaft.

Op die boerenerven is overigens de laatste decennia het een en ander veranderd. Het erf is verhard met beton of steen en de lastige baggerpoel en mestvaalt is daardoor verdwenen. Voor de boerenzwaluw was die verandering nadelig.

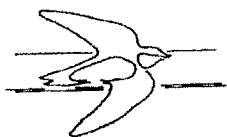
De modder langs de randen van plasjes heeft hij nodig voor het metselen van zijn nest in het voorjaar, net als de huiszwaluw die buiten tegen de gevels van gebouwen en huizen zo'n nest maakt en herkenbaar is aan de opvallende witte stuit.

In droge tijden kun je deze vogels een handje helpen door een lege kunstmestzak open te knippen, in de grond te graven en af en toe een emmer water over de klei, zand of leem te gooien waardoor een kunstmatig plasje ontstaat.

In Duitsland heeft men in zwaluwrijke gebieden hiervoor speciale voorzieningen gemaakt in de vorm van ondiepe, betonnen, met leem gevulde bakken langs beekjes.

Een paar spijkers zo hier en daar in de balken geslagen vormen voor de boerenzwaluw al een goed aanhechtingspunt voor zijn nest. Er zijn tegenwoordig ook komvormige boerenzwaluwnesten te koop, bevestigd tegen een plankje, om de zwaluw te helpen bij het vinden van een geschikt plekje in de boerenstallen. het raam moet dan wel open blijven. Een kier van zo'n 15 cm tot 20 cm is vaak al voldoende.

Het rappe liedje van deze zwaluw varieert niet zo sterk, maar het aardige is dat hij dat zittend en vliegend voortdurend laat horen. De aanpassing aan het lucht leven valt op wanneer we ze op de grond bezig zien het nestmateriaal te verzamelen.

De pootjes zijn slecht ontwikkeld en ze strompelen wat ongelukkig rond.

In de lucht zijn het echte acrobaten en vaak scheren ze laag over het water dat ze met de snavelpunt een spoor over de waterspiegel trekken.

De hoofdmacht boerenzwaluwen arriveert vanaf half april, maar in juni hebben alle paren eieren gelegd.

Er is dan voldoende voedselaanbod voor de opgroeiende jongen. Er worden ± 5 à 6 eieren gelegd. Na het eerste broedsel volgt er vaak nog een tweede of zelfs derde broedsel. De pas uitgevlogen jongen, die de lange staartpenen missen, kunt u, keurig op een rijtje, vinden op een wilgetak of waslijndraad, waar ze nog enkele dagen door de oude vogels worden gevoerd.

In de nazomer verzamelen ze zich en trekken dan met duizenden tegelijk naar het zuiden. Door zandstormen, jagers, zeeën, vogelvangers, woestijn en uitputting zal het grootste deel nooit terugkeren. Slechts 1 op de 5 vogels keert terug naar meestal weer dezelfde nestplaats. De boerenzwaluw is een vogeltje dat ieders sympathie heeft en ik denk dat het komt omdat het de enige zangvogel is die vrijwillig binnen in schuren en stallen voor ons zijn liedje komt zingen.

Nog enkele details over de andere zwaluwen

Gierzwaluw

Geheel roetzwart, zowel van boven als onderen. Lange, smalle, achterwaarts gerichte vleugels die bovendien puntig zijn. Gebouwd op snelheid.

Bevindt zich vrijwel altijd in de lucht, komt alleen tijdens het broedseizoen aan de grond.

De gierzwaluw is prachtig gestroomlijnd en geheel aangepast aan een vliegend bestaan.

Gierzwaluwen keren vanaf eind april terug en de luidruchtige rondvliegende groepen horen bij het zomerse stadsbeeld.

Ze "bouwen" hun nest in hopen en spleten van gebouwen vaak onder dakpannen.

Ze broeden ook in speciaal daarvoor ontworpen nestkasten.

Huiszwaluw

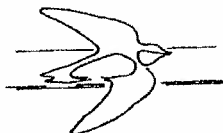
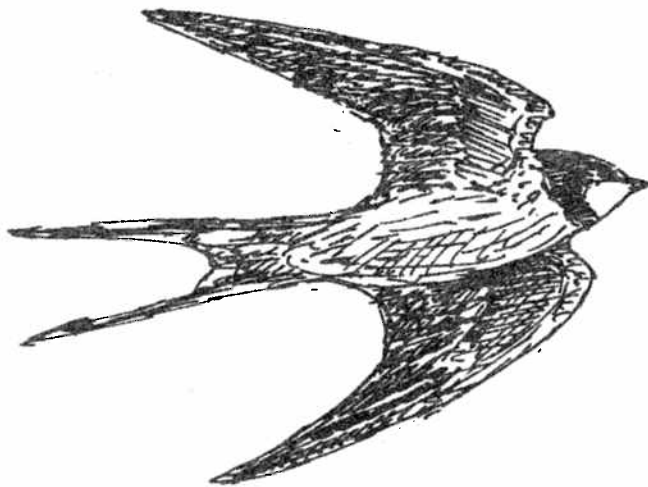
Zwart en witte vogel met een opvallende witte stuit. Gedrongen bouw, gevorkte staart.

Ze keren eveneens in de loop van april terug. Het komvormige nest is gemaakt van modder. Dit wordt verzameld langs vijvertjes en poeltjes. Ze nestelen koloniegewijs onder overkappingen. In de herfst, voor het begin van de najaarstrek, verzamelen grote aantallen huiszwaluwen, samen met boeren- en oeverzwaluwen zich op draden en tv-masten.

Oeverzwaluw

Bruin en wit, geheel donker van boven. Borstband, gevorkte staart. De kleinste van de vier. Oeverzwaluwen keren ook in april terug en worden meestal het eerst in de buurt van water gezien. Oeverzwaluwen nestelen koloniegewijs in zandafgravingen en speciaal gemaakte wanden, waar ze hun ongeveer een meter lange nestgang kunnen graven. De laatste jaren zijn ze sterk in aantal achteruitgegaan.

Jos Welte

4-daagse excursie naar Kopp in de Eifel van 25-28 mei 1995

Het aantal deelnemers is 12, te weten: Maria van Dommelen, John Hermans, Jan-Willem Hermans, Simon Koopmans, Sjan Noy, Peter Noy, Marc Poulissen, Cas Lankveld, Ria van de Rakt, Noud van de Rakt, Mies van Toor en Aad van Toor.

Verzamelpunt de Groenhoeve. Rond 09.00 uur op weg met 3 auto's (chauffeur John, Peter en Cas). Peter had een vluggere route voorbereid dan we reden in 1994, nl. via Krefeld.

12.30 uur aankomst in Kopp, hotel "Zur Wandersruh", waar de heer Schreiber ons verwelkomde. De kamerindeling was snel gemaakt: 5 vutters op 1 kamer, de overige op een andere kamer (ook vutter Simon). De bagage was wat omvangrijker dan vorig jaar omdat besloten was de eerste 2 avondmaaltijden zelf te bereiden. Mies en Sjan namen dat op zich.

De middag werd goed besteed met een ruime verkenning van de omgeving en veel vogelsoorten konden worden genoteerd. Merkwaardig was een "aan lager wal geraakt vogeltje" m.n. een zwarte roodstaart in de goot. Het weer was prima en mei toonde zich op zijn best.

Het avondeten op de kamer was goed verzorgd en ook gezellig.

26 mei

Een forse wandeling waarbij helaas Sjan struikelde en behoorlijk last kreeg van een enkel. 's Avonds moest een bezoek worden gebracht aan een dokter. Enkelbanden flink verrekt. Jammer, pijnlijk.

Ook vandaag werden weer de nodige vogelsoorten aan de lijst toegevoegd en worden vele planten, bloemen en grassen bewonderd om hun prachtige kleuren en vormen. Maria zorgde veelal voor de determinatie.

Het hele gebied waar we ons bevinden bestaat uit uitbundige natuur; een afwisseling van gemaaide en ongemaaide weiden, akkers, bossen, wandelpaadjes en alles gelegen op mooie glooiende hellingen. De bloemenpracht is zo overweldigend dat John er stil van werd. Tijdens het lopen geurden de bloemen vaak heerlijk. Cas en Jan-Willem ontdekten in het bos 2 reeën, na een luide roep van Noud kwam een van de reeën in een

ongelooflijke vaart tussen de groep door gerend. Prachtig. Het wandelen (met een sufersoep van Sjan) was weer prima in orde.

27 mei

De groep deelt zich in twee aparte groepjes en een groep gaat een autotocht maken. Dit werd gedaan voor Sjan omdat lopen haar te veel problemen gaf. Ondanks dat het bij vertrek een beetje regende werd het weer een warme, prachtige dag en werd een wandeling van 5 uur gemaakt. In deze wandeling zat een vrij steile klim naar de "vulkaan" en een steile klim door het bos. Hier werd de conditie even getest en het slechte van roken besproken. Jan-Willem snoerde een ieders de mond door te verklaren dat als roken natuurlijk zou zijn de mens wel geboren zou worden met een schoorsteen op zijn kop. Na het bos volgde een lange wandeling langs en door prachtige gebieden en hier leefde Marc zich uit in een of andere sloot met het zoeken van fossielen, dikkoppen en salamanders. Zijn activiteiten weet hij te larderen met geestige opmerkingen. Toen hij echter per abuis een slak plattrapte moest hij veel opmerkingen incasseren.

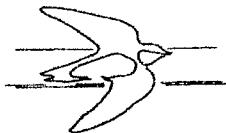
Weer een slaagde dag. 's Avonds collectief gegeten in Gerolstein in restaurant "Kroatia" waar we tegen een zeer redelijke prijs werden bediend.

28 mei

Alweer de laatste dag. Een wandeling vanuit het plaatsje Mürtenbach de berg op. Knap steil en als kuitenkikker betiteld. Jan-Willem liep voorop en om de anderen aan te moedigen riep hij na een bocht een trieste mededeling: het stijgt nog steeds. Vandaag zagen we naast veel bloemen en vogels ook prachtige vlinders zoals de koninginpage.

Na een korte lunch in "Zur Wandersruh" op weg naar huis. Toch werd alweer een balletje opgegooid voor 1996!

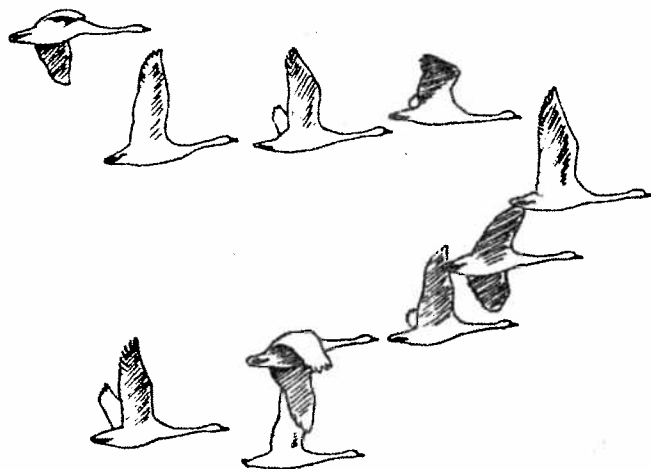
Alle deelnemers/organisatoren en kokkinnen speciaal bedankt voor jullie gezelschap tijdens deze excursie.

Waargenomen vogelsoorten:

1 Appelvink, 2 Blauwe reiger, 3 Boerenzwaluw, 4 Boomklever, 5 Boomkruiper, 6 Bosrietzanger, 7 Braamsluiper, 8 Buizerd, 9 Ekster, 10 Europese kanarie, 11 Fluit, 12 Geelgors, 13 Gekraagde roodstaart, 14 Gierzwaluw, 15 Goudhaantje, 16 Goudvink, 17 Grasmus, 18 Grauwe klauwier, 19 Groenling, 20 Grote bonte specht, 21 Grote gele kwikstaart, 22 Grote lijster, 23 Heggemus, 24 Houtduif, 25 Huismus, 26 Huiszwaluw, 27 Kauw, 28 Kneu, 29 Koekoek, 30 Koolmees, 31 Kramsvogel, 32 Kuifmees, 33 Matkop, 34 Merel, 35 Pimpelmees, 36 Putter, 37 Ringmus, 38 Rode wouw, 39 Roodborst, 40 Sperwer, 41 Spotvogel, 42 Spreeuw, 43 Tjiftjaf, 44 Torenvalk, 45 Tuinfluit, 46 Veldleeuwerik, 47 Vink, 48 Vlaamse gaai, 49 Vuurgoudhaantje, 50 Wilde eend, 51 Winterkoning, 52 Witte kwikstaart, 53 Zanglijster, 54 Zomertortel, 55 Zwarte kraai, 56 Zwarte mees, 57 Zwarte roodstaart, 58 Zwarte specht, 59 Zwarte wouw en 60 Zwartkop

Aad van Toor

De oeverwaluw

Nog steeds broeden de oeverwaluwen op het Hemelrijk. De laatste twee jaren echter niet meer in onze kunstmatig aangelegde wand. Dit voorjaar (het voorjaar van 1996) hebben we getracht de wand aantrekkelijker te maken voor de oeverwaluwen. Dit is echter door de zeer tegenvallende opkomst van de twee werkdagen maar ten dele gelukt. Er moet echter veel gebeuren. Hopelijk groeit het enthousiasme weer aan en kunnen we de oeverwaluwenwand weer het pareltje van onze vereniging gaan noemen. De activiteiten aan de wand zijn nu gestopt. In het najaar gaan we door met hopelijk veel meer inzet en enthousiasme.

Het broeden van de zwaluwen vindt nu plaats bij de afgraving. Maar liefst 91 paartjes hebben in 1995 hier hun nestje gehad. Inmiddels hebben we het inventarisatierapport van de oeverwaluw over 1995 ook binnen. Dit is samengesteld door Herman Leijs. Het gaat landelijk gezien goed met de "zandwaluwen". Hierbij enkele passages uit het rapport.

Inleiding

In 1995 werd getracht om het aantal broedparen van de oeverwaluw voor het tiende achtereenvolgende jaar te inventariseren. Evenals in 1994 bleek uit de tellingen dat de soort weer met 257 kolonies in tenminste 123 atlasblokken werd vastgesteld. In 1986 tot en met 1993 werden in het algemeen minder kolonies aangetroffen in minder atlasblokken dan in 1995. In 1995 werd een zo goed als volledige telling uitgevoerd en zijn wij van mening dat 95% of meer van alle broedparen werd opgespoord. Ten opzichte van 1994 kan vastgesteld worden dat in de meeste bestaande kolonies een toename is opgetreden van minimaal 10%, en dat verdwenen kolonies uit voorgaande jaren in 1995 elders opdoken met een hogere bezettingsgraad.

In 1995 werden **12.961** broedparen geteld. Dit is beduidend meer dan in 1994 toen 10.113 broedparen werden vastgesteld. Rekening houdend met een mogelijke ondertelling van 5% van

"gemiste broedparen" zal het werkelijke aantal paren in 1995 zeker 13.550 zijn geweest. Een gecorrigeerd aantal broedparen op grond van later toegezonden tellingen geeft voor 1992 zo'n 9.440 broedparen, voor 1993 10.050 broedparen en voor 1994 zo rond de 11.650 broedparen.

Het lijkt er dus op dat de oeverzwaluw weer duidelijk vooruit gaat. We zijn erg benieuwd hoe de trend van deze soort zich in de komende jaren zal ontwikkelen. Een reeks van natte zomers in de overwinteringsgebieden (Sahel) in Afrika levert in elk geval minder wintersterfte op en dientengevolge een gunstiger toenemend broedparen-aantal in Nederland.

Laten we er met zijn allen aan werken dat dit succes blijft in ieder geval op het Hemelrijk.

Jan-Willem Hermans

WIJ DANKEN U VRIENDELIJK VOOR DE GEGEVENS VAN DEZE GERINGDE VOGEL. MOCHT U EEN POUT VINDEN IN UW GEGEVENS, WILT U DIE DAN VERBETEREN EN HET HELE FORMULIER NAAR ONS TERUGSTUREN? LET OP! COORDINATEN ZIJN JUIST. DE RING- EN/OF VINDPLAATS ZIJN SLECHTS OMSCHRIJVINGEN EN DUS NIET ALTIJD NAUWKEURIG! VOGELTREKSTATION ARNHEM - POSTBUS 40 - 6666 ZG HETEREN

RINGNUMMER... ARNHEM .1102731

VOGELSOORT... SPERWER
de metalen ring zit aan het loopbeen (aan de tarsus)

GESLACHT..... man

LEEFTIJD..... nestjong / pull / niet vliegvlug
4 levende jongen in nest/broedsel op de ringdatum
leeftijd van dit nestjong bij het-ringen: 13 - 15 dagen
pull leeftijd is de 1e dag van 3-dag periode; WEL nestkaart

RINGDATUM.... Jun 20 1993 nauwkeurig tot op de dag

RINGPLAATS... RAUWVEN, ERP
NOORD-BRABANT
NEDERLAND/NETHERLANDS/PAYS BAS/HOLLAND

COORDINATEN.. 172 399 Amersfoort coördinaat

VINDDATUM.... Mar 1 1995 nauwkeurig tot op de dag

VINDPLAATS... KELDONK
NOORD-BRABANT
NEDERLAND/NETHERLANDS/PAYS BAS/HOLLAND

COORDINATEN.. 5135 N 0536 E

VOGELSOORT... SMELLEKEN
ring ingezonden / vinder bevestigt de vogelsoort

GESLACHT..... onbekend

LEEFTIJD..... leeftijd niet opgegeven

CONDITIE..... dood, korter dan 1 week

HOE/WAARDOOR. draadslachtoffer , kabels , dunne masten e.d.
vindgegevens onzeker
niet eerder gemeld

COMMENTAAR...

AFSTAND : 2 km RICHTING 270 graden VERSTREKEN TIJD 619 dagen
ref: Jun 19 1995

RINGER 420

MELDER

Diermen J. van
Bonendaal 6
7231 GG WARNSVELD

VOGELWACHT UDEN
P/A J.W. HERMANS
BROEKMOERGEN 28
5401 PK UDEN

Excursie naar Terschelling (1995)

Zaterdag 7 oktober

"Busje komt niet!"

Op donderdagavond 5 oktober gaf de voorzitter, in de Groenhoeve, een voorzet voor de zoveelste waddenexcursie, ditmaal naar Terschelling. Hij schetste kort de topografie van het eiland en de occupatie in het algemeen. Hierna was het woord aan respectievelijk John Hermans en Jan Verhagen die beiden een serie dia's vertoonden over flora en (vogel)fauna van het eiland.

Door als dit voorgaande lekker gemaakt werd de verzuchting gehoord: we moeten helaas nog 36 uur wachten!

Om de deelnemers op zaterdag te vervoeren naar Harlingen hadden 8 deelnemers zich aangemeld om te rijden. Keurig op tijd - geen brabantse kwartierke!! waren alle excursiedeelnemers op de markt aanwezig, klaar om te vertrekken.

Nog even gingen de gedachten terug naar 1994 toen "Busje komt" voor de eerste keer in de geschiedenis van de Vogelwacht Uden realiteit werd. Helaas was het aantal deelnemers dit jaar te laag om de kosten van de bushuur aanvaardbaar te maken. De overtocht met de pont naar Terschelling duurde 1,75 uur en verliep vlekkeloos, hoewel het veel en veel drukker op de pont was als aanvankelijk werd verwacht. Velen bleken als herfstvakantie te hebben.

In West-Terschelling stonden door Pieter's zorg de fietsen klaar en werd de bagage per combi naar de N.J.H.L. Hanskedune gebracht. De accommodatie van de Jeugdherberg zag er goed uit en al gauw was de kamerindeling gerealiseerd.

Zeer snel vertrok de eerste groep vogelaars in stromende regen richting "vogels". In dit groepje bevonden zich een aantal zeer ervaren vogelaars en op één enkele middag brachten zij het tot een soortenscore van 69. Dat vogelen een gevaarlijke sport is werd regelmatig bewezen op de fietspaden als bij het ontdekken van een "veugelke" zonder pardon op de

rem werd getrapt waardoor vrijwel de hele groep boven op elkaar klapte. Aan zeer adrem reageren ontbrak het ook niet. Op de vraag van een van de dames of "alles nog in orde was" werd prompt geantwoord: "Dat weet ik niet want ik heb nog niet alles gebruikt"

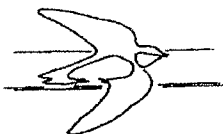
De avondmaaltijd (nasi) smaakte prima en was goed verzorgd. Jan Verhagen had een noviteit: voor alle deelnemers een keurig verzorgde ornithologische check-list waarin zij de "dagscore" kunnen vastleggen.

Om 20.00 uur verzorgde de heer Hein Strik een dialezing over flora en fauna van Terschelling. Uit zijn introductie bleek dat deze "duizendpoot" veel verstand had van zowel vogels, vlinders, insekten, bloemen, planten, paddestoelen enz.

De heer Strik was jarenlang van professie onderwijzer en uit hoofde van dat beroep een ervaren prater. Met veel voorbeelden en anekdotes lichtte hij de dia's toe, waarbij helaas het "ik- motief" nogal op de voorgrond stond.

Na de lezing hadden een aantal deelnemers last van een droge keel en gingen die aan de bar smeren. Toch niet al te laat, na deze eerste vermoeiende dag, lag iedereen vermoeid en voldaan in bed met de wetenschap dat het onvolprezen KNMI voor de komende dagen mooi weer aangaf.

Aad van Toor

Maandag 9 oktober 1995, Herstexcursie Vogelwacht Uden e.o.

's Morgens met was ochtendmist vertrokken in gezelschap van Aad, Cas, John, Jan-Willem, Jan v Bergen, Marc, Wim en Peter Wienbelt.

Tijdens onze lange en warme wandeling en fietstocht zagen we net buiten het dorp steenlopers, witte kwikstaarten, aalscholvers en wilde eenden. Een sperwer komt hoog over gevlogen en moet nogal tegen de wind in. Even verderop vliegen 2-drieteenstrandlopers en 2-drieteenmeeuwen langs de vloedlijn. Gelukkig hebben wij 5 tenen anders zagen we ze ook nog vliegen!! Grote groep zilverplevieren zoeken samen met honderden bontbekplevieren, rosse grutto's en kanoetstrandlopers voedsel langs de vloedlijn en in achter gebleven plassen water. Vanuit het duin zien we 2 veldleeuwerikken overvliegen. Nu al voel je dat het "weer" een warme najaarsdag wordt. Door het hoge duingras banen we ons een weg en zien 3 buizerden hoog boven ons rondcirkelen. Het lijkt wel trek en na een tijdje zijn ze uit de telescopen en verrekijkers verdwenen. Beneden tussen onze schoenen groeit en bloeit duizendguldenkruid en zeeaster op de wat nattere gedeeltes van het duin. Van al dat lopen, praten, fotograferen, kijken en lopen, lopen en nog een lopen krijgt de mens dorst en wordt de maag hongerig. Zo tegen we naar het wakend oog en genoten van o.a. warme chocomel, koffie en gebak met slagroom. Als je op een eiland bent moet je vooral niet vergeten om bij dit alles nog iets toe te voegen en wel de "visboer".

Er zijn altijd vogelaars die niet van brood leven en dus met de kreet van: "wie gaat ermee een visje eten", de hele meute aan de vis krijgen.

Met goed gevulde vogel-gedachten en vis-magen gingen we weer verder met onze trektocht.

Jan-Willem zegt tegen Ria v.d. Rakt "Doet alles het nog" Ria zegt: Ik heb nog niet alles gebruikt.

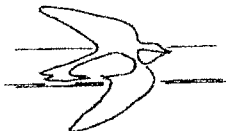
Onderweg wordt er gezegd we fietsen teveel en lopen te weinig, dus wordt de daad bij het gesprokenen gevoegd en blijft het voorlopig bij vuél fietsen en lopen.

De groep was behoorlijk verrast bij het zien van een jonge Jan van Gent die van grote hoogte in het water dook. Kleine- en grote mantelmeeuwen, fuuten en 5 grote sterns vliegen voor

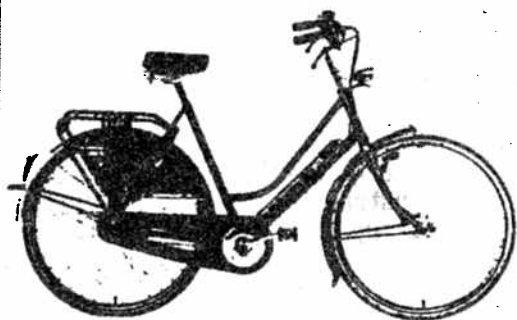
ons langs. De dag wordt middag en het natuurgebied "De noord-vaarder" wordt met een bezoek vereerd. Overal langs het fietspad groeien paddestoelen o.a. de witte kluijjes-zwam die de dichtheid van het bos mijdt. Nog meer paddestoelen maar geen Hein Strik. Bij paal 8 op grote waterplas, kuifeend en dodaartjes, bruine kiekendief, ringmus, geelgors, paarse strandloper, zwarte zee-eend, klapekster, koolmees, grote lijster en torenvalk verschijnen in de kijker. We kunnen terug zien op een geslaagde dag met veel zon, wind, eten, vis, vogels, planten, rust, gezelligheid en humor en dan is er weer het avondeten, de kroeg, friettent en het bed. Tot de volgende keer.

Jos Welte

HERENKAPSALON
Léon de Bie

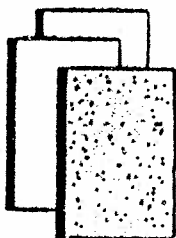
Lieve Vrouwenplein 9
5401 AS Uden
Tel. 04132-62728

Tweewielerbedrijf
Wim de Wilt
Kerkstraat 4 5401 BE UDEN
Tel.: 04132-62620

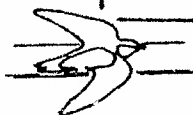
**snijders
metaal**

SPECIAALZAAK METALEN-
IJZERWAREN-GEREEDSCHAPPEN

boekhandel
bert van der heijden

Sacramentsweg 8, 5401 GR Uden
Tel. 04132 - 60907

Terschelling, 10 oktober 1995

Nog half in dromenland hoor ik ergens in mijn onderbewustzijn een wekker aflopen. Mijn ogen turen niet-begrijpend in het duister. Ineens wordt ik gegrepen door een felle bundel zoeklicht. Nee, ik ben niet verzeild geraakt in de een of andere oorlogsfilm. Welnee, ik lig op een stapelbed ergens op Terschelling en dat is geen zoeklicht. Welnee, dat is de Brandaris, die een poging doet om de slaap uit mijn ogen te verdrijven. Het is kwart voor zes, tijd om de vlooiën bunker te verruilen voor een frisse neus waddenlucht. Na een poging om geruisloos mijn ochtendtoilet te maken, stommel ik samen met twee Jannen naar beneden. De buitendeur is op slot, dat wordt dus door het raam klimmen.

Buiten gekomen worden we net als elke morgen verwelkomd door een horde muggen. Ja, ja vakantie is afzien! We kiezen voor de wadkant omdat we dan vermoedelijk het minste last hebben van deze bloedzuigers. Van wind moeten deze dracula's namelijk niets hebben. Een dichter zou zeggen "Het licht begint te gloren aan de einder", maar dat ben ik niet dus "Het wordt licht". In deze schemerachtige omgeving ontstaat de eerste discussie van vandaag over de herkenbaarheid van steltloper-roepjes. Gelukkig staat de zón weldra zo hoog dat er genoeg te zien is, zodat we geen tijd meer hebben voor oeverloos gelul. Het wad herbergt bijzondere vogelsoorten, maar vaak valt bij nadere bestudering de superbijzonderheid wel mee. Zo is onze roze spreeuw bijvoorbeeld ook helemaal niet "roze".

Al vogelend maken we een flinke ronde. Veel vogelindrukken rijker slenteren we weer terug naar het ontbijt. De stelling "Zeelucht maakt hongerig" wordt door ons opnieuw bewezen. Na het aanvullen van de voorraden gaan we met het normale groepje naar het "Groene Strand". Hier zitten enorme groepen steltlopers en we zijn dan ook even zoet voor we ze allemaal goed bekeken hebben. Als we in de richting van een militaire toren lopen komen we aan een brede plas. Hier houden we even kriegsraad en de groep wordt in groepjes opgesplitst. Een groep gaat langs het strand terug, een andere groep gaat al wadend naar de Kroonpolder en Jan en ik gaan door de duinen terug naar de

fietsen.

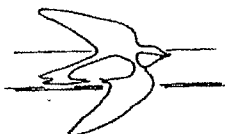
Onderweg zien we verschillende paddestoelen die we even op de gevoelige plaat vastleggen. Na een lange koffiepauze besluiten we langs de Kroonpolder een doodlopend pad in te fietsen om te kijken of deze pad echt doodlopend is. We kunnen niet echt doorfietsen omdat we om de 20 meter moeten stoppen voor oude rupsennesten die in dit zonnetje verdacht veel op klap-eksters lijken. Zo ongeveer de honderdste rupsennest blijkt warempel een echte klap-ekster te zijn.

De klap-ekster komt aan zijn naam door zijn uiterlijk in combinatie met het bidden oftewel "klappen" als hij op jacht is. Tijdens het uitzetten van de telescoop zien we nog twee rug-streep-adjes door de heide schuifelen. Aan het eind blijkt het pad dus echt doodlopend.

We wagen nog een poging om met de fiets over een cranberrie-plukkers-paadje de geasfalteerde fietspad te bereiken, maar onze moeite wordt niet beloond. Zwetend als een paard accepteren we dat we dezelfde weg terug zullen moeten. Dansende hordes hangen boven het pad op onze zweetruigen te wachten. Gelukkig maakt het feit dat de klap-ekster een stuk dicht bij het pad is gaan zitten deze ellende nog een beetje goed. Als we eindelijk de bewoonde wereld weer bereikt hebben besluiten we enkele hertengewei-achtige paddestoelen voor het nageslacht op de dia vast te leggen. Deze zijn te vinden in het bos richting paal 8. De enorme verscheidenheid aan paddestoelen op Terschelling is trouwens opvallend.

Langzaam maar zeker begint het knorren van onze magen harder te klinken dan onze stemmen. Op weg dus naar het strandpaviljoen bij strandpaal 8, waar de snert al op ons staat te wachten. Na deze welkome onderbreking delen we wat rond in de noordwesthoek van Terschelling.

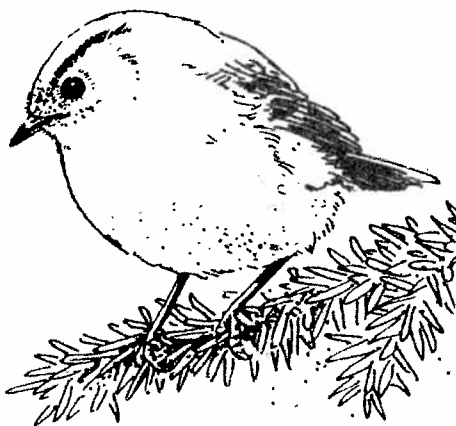
We komen al spoedig in gesprek met een stel uit Den Helder. Hij doet vaak mee met zeetrekellingen van het RIOZ en weet

hier bijzonder boeiend over te vertellen. Zij is al dat vis-serslatijn over vogels al vlug beu en gaat lekker rolbevesti-gend boodschappen doen en voor het eten zorgen. Wij gaan nog een keer naar de Kroonpolder om even de klapekster aan te wijzen en om tevens een rondje te maken door muggenluilekker-land. We komen erachter dat die kleine bultenmakertjes bloed uit Den Helder ook niet te versmaden vinden. Helaas laat de rouwmantel van gisteren zich niet meer zien. Na het uitwis-selen van adressen aanvaarden we de terugtocht naar de jeugd-herberg.

We zijn nog net op tijd voor het wederom voortreffelijke eten. Na een poging om de muggenbulten eraf te wassen, verzamelen we ons beneden in de bar. Een grote groep gaat hun vertier elders zoeken, maar ik besluit om gezien mijn enorme moeheid in deze bar te blijven. Als ik een heleboel barkrukken-onzin heb aangehoord beginnen mijn luiken dicht te vallen. Vlug naar bed toe dus, het is zo morgenvroeg en de zoemertjes hangen buiten alweer op ons te wachten. Ja, ja vakantie is afzien!

Met vriendelijke groeten,
William van der Velden

VREEMDE VOGELS!!!

Het sneeuwt boven het wad, van die grote witte vlokken, hoe kan dat nou?? 22 graden, zon hoog aan de hemel?

Och jonge, dat zijn vogels, kluchten vogels waar de zon op schijnt!! Prachtig, eindeloos mooi, hele slierten, overal waar je kijkt. Ons Jo raakt er niet op uitgekeken.

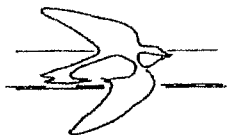
Wat is dit? Wat is dat?

Grote kijkers komen voor de dag; telescopen, fotoapparatuur, gidsen, boeken!!

We komen handen, voeten, ogen, oren en hersens tekort om het allemaal te kunnen bedienen, bevatten, begrijpen en in te prenten, en iedereen is in de weer om het ons allemaal te vertellen; we raken in extase van het gezicht op de natuur maar zeker ook van het enthousiasme van onze leermeesters. Hoewel we nog lang niet uitgekeken en volleerd zijn, gaan we aan het echte werk beginnen; want er is volgens "de Geleerden" nog veel te zien. Het moeras in, nadat Janneke op haar kont in de blubber is gevallen en Chris, Piet de helpende hand heeft toegestoken.

Psst!! psst!!, Ting Ting !! Baardmannetjes!?? Of toch Niet?? Weet ik VEEEEEEEEEEEEEL???????

Het pilsje lokt; even badderen zou Jan zeggen. William gaat even naar huis bellen; het is hier allemaal afzien !! kwartje op, nieuw kwartje lenen van Piet, kwartje weer op; nou ja, laat maar!! Ria, hoe gaat het, nou ik mis Noud wel hoor!! Hij had er niet zo'n zin in, maar ik wel hoor, maar ja??!! Volgend jaar beter!! Ha daar is Jan ook, die wil zo'n rood borreltje; hij krijgt hem met 'n bolle meniscus; na Jan opgelicht te hebben kan hij de eerste slok zonder problemen eraf drinken en de rest gaat dan vanzelf.

Je ziet van alles, mannen in pyjama's met van die mattenklop-pers erop, dames in prachtige nachtgewaden en in leggings, mannen in boxershorts en in gedistingeerde ochtendjassen; alles kan!! er wordt gegaapt; gekreund, en nog van alles wat!! Maar om kwart over acht zitten de niet-rokers binnen en staan de wel-rokers buiten!!

We hebben 'n stevig ontbijt en maken lunch-pakketten om mee te nemen; trouwens wat doe je met lunch-pakketten anders, als je ze niet meeneemt kun je ze net zo goed meteen opeten dus nemen we ze mee!!

Paal 18 daar moeten we naar toe; Henk heeft haarfijn op de kaart gezet hoe we moeten fietsen; ja die zijn al veel eerder weg dat zijn de echte fanatiekelingen. Onderweg; er fluit en roept van alles; Janneke, niet zeuren, ik weet het ook niet, maar dat vragen we dadelijk wel.

Paal 18!! Gedacht: die zitten aan 'n uitgebreid ontbijt met gebakken eieren en uitgebakken spek; althans zo hebben ze ons dat voorgesteld; Maar niks hoor; 'n stel Nomaden op houten kratten zonder eten of drinken in verkommerde omstandighe-den!! Wat waren wij welkom!! In no time waren onze lunch-pakketten, koffie, fruit, snoepjes.. verdwenen...!!

Na nog twee fricandellen voor een persoon gaan we weer verder.

We gaan weer VOGELN; trouwens dat werkwoord VOGELN is zeer discutabel. Ik vogel, ik vogelde, ik heb gevogeld!! Nou, MANNEN opgelet hoor!! Je zult thuis komen en zeggen tegen vrouwlief: IK HEB VIER DAGEN GEVOGELD!! Kijk maar eens in het woordenboek.

We zitten met z'n allen in de wachtkamer, nee niet van de dokter of van de tandarts maar in de wachtkamer van het café!! Om kwart voor zes precies mag de eerste uitgedroogde patiënt binnenkomen; en wat blijkt? De dorstlessings-apparatuur is uitgevallen; operateurs komen van alle kanten aansnellen; het wordt steeds stiller in het vertrek, iedereen is diep onder de indruk; hier en daar wordt nog wat leedvermaak ten tonele gevoerd. Om zes uur blazen we het af; in alle stilte, met Chris voorop, bereiken we de eetzaal, waar de warme hap VOORTREFFELIJK SMAAKT !!

Riek, je hebt toch wel goed geluisterd, hoop ik. Ja het valt ook niet mee, met al die vogeltjes. Als je nou in de tuin zo'n vogelhuisje hebt staan met zo'n strooien dakje en als je daar dan wat havermout in strooit; liefst van die ouderwetse havermout, H-O havermout heet dat geloof ik; dat hebben ze nog in die kleine achterafwinkeltjes; het hoeft niet zo veel te zijn, een pond is genoeg, en als daar dan 'n vogeltje op af komt met 'n rood borstje en hij tikt dan ook nog tegen het raam dan heb je bijna zeker met een roodborstje te maken.

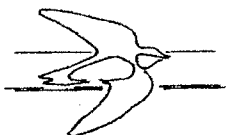
Cas en Marc zijn er weer helemaal klaar voor. Cas deze keer met 'n charmante pet op; zou hij vandaag nog iets mer te veroveren hebben?? Marc gaat helemaal schuil onder de apparatuur. Gaat Marc nu met de apparatuur, of de Apparatuur met MARC op stap???

Ja Janneke daar hebben wij ook nog steeds moeite mee, met die twee van Hermans; de een zegt Bruur tegen de andere Bruur en de andere Bruur bruurt al even hard tegen de ene Bruur; zo kom je er nooit uit. Net als met de vogeltjes heb je hierbij een ezels-bruggetje nodig. Misschien heb je hier iets aan: JAN-WILLEM is ZONDER bril GETROUWD!!

Johan, van Bennie, is al aan 't fotograferen; die twee vinden het prachtig, pas met pensioen, vogelkastje kado en nou zo'n reis!! Het kan niet op! Ho! Ho! de reis moet je zelf betalen hoor, we zijn de Rabo-bank niet!!

MUGGEN-MUGGEN-MUGGEN en nog eens MUGGEN; je wordt er hartstikke gek van!! Volgens Bep komt dat van die Muggenstift van Piet die trekt alle muggen aan, zelfs die uit Finland en daar hebben ze er 'n hoop!! Enfin 's avonds heeft iedereen een groter hoofd, behalve Piet, want die had een Muggenstift.

Toch maar door het moeras, achter Jan aan, maar hoe? Heel eenvoudig: Jan is al aan de andere kant, iemand MET laarzen haalt Jan z'n LAARZEN op en dan met z'n ALLEN IN JAN Z'N LAARZEN naar de overkant. Ander idee: Jan speelt voor St. CHRISSTOFFEL, nog mooier!! We kiezen voor het eerste!!

Ria en Vera hebben 'n afspraak met Hein Strik!! Zo, zo, kan dat allemaal wel?? Meneer de voorzitter? En wat gebeurt er Ze lopen 'n blauwtje!! Hein laat het afweten; maar na wat gescharrel komt Hein toch nog opdagen en hebben de beide dames toch nog een hele fijne dag; MET HEIN EN ZIJN VLINDERS.

DE VOORZITTER SPREEKT!!!

De begroting klopt of *f* 1,75 na!! Zônne goeie hebben wij nog nie gehad!! En Terecht! Geweldig!! Het klopt ALLEMAAL!!!

Aan de bar worden weer de nodige ervaringen uitgewisseld, complete tekeningen van waterzuiveringsinstallaties rollen van de tafel; adviezen op alle terreinen worden verstrekt, zaken worden gedaan!! En.... Het is allemaal GRATIS!!!

Simon, ook zin in 'n borreltje, begrijpt het niet allemaal; het is te dialectisch, te druk en te schreeuwerig, maar dat vindt hij niet erg; hij gelooft het wel; och elk vogeltje zingt zoals het gebekt is; 'n GROTE WAARHEID, SIMON!!!

Ha, daar is onze tuinkabouter, Ad, ook altijd goed voor 'n sterk verhaal; hij beweert dat Tin beweert dat KATOEN KAN ROESTEN!! Nou, ik snap er niks meer van, jullie wel?? Onder alle moppentapperij door, die van de Boeren-zoon en de Knot-wilg, en van DE Weduwe en het KRAT BIER, komen Ge en Joppe nog een neutje pakken. nou ja een ? twee, drie ... de rest vertellen we lekker niet want Joppe is inmiddels naar bed.

JAS gaat door z'n as, hilariteit, zou hij dan toch te zwaar zijn voor 'n normale fiets; zou hij toch meer eten dan wij allemaal denken; nou gewoon de volgende keer 'n soort TRANSPORTFIETS. In tussen zijn Vader Wim en Zoon Peter in hogere sferen; ze zien overal Haiku's, boven het wad, onder het wad, boven de zee, onder de zee en hoewel Peter ons daartoe uitnodigt, laat ik het dichten graag aan hem over. Hij kan dat veel beter.

Janneke, 'n vreemde eend in de bijt, die zich even niet zo happy voelt, wordt geheel opgenomen in de totale vogel-kolonie, waardoor ze na vier dagen weer geheel op eigen wieken kan drijven!!! GEWELDIG!! BEDANKT!!

VREEMDE VOGELS ?? GEZELLIGE VOGELS!! GOEIE VOGELS!!

Piet

Terschelling

Ik ben het wakend oog
mijn blik blijft rustig staren
Gericht steeds over zee
let ik op de gevaren
En al wordt onder mij, vanouds af veel gelogen
aan hulp of redding ook vindt men zicht niet bedrogen

Het wakend oog 1680-1882

Onze Waddeneilanden kunnen bogen op een korps vurige supporters, die meestal niet rusten voor ze elk jaar hun favoriete eiland hebben bezocht.

Op Terschelling is de vogelstand de laatste tientallen jaren veranderd. Gelukkig in positieve zin.

In het begin van deze eeuw bestond Terschelling uit een uitgestrekt duingebied, waarvan het voortdurend stuivende zand pas enkel tientallen jaren bedwongen was.

Duinvalleien stonden tot ver in het voorjaar onder water en honderden hectare waren slechts deel begroeid.

Aan de oost- en westzijde strekten zich onafzienbare vrijwel onbegroeide strandvlaktes uit.

Velen zouden er heel wat voor over hebben nog eens over het Terschelling van toen rond te dolen.

Voorzover bekend telde Terschelling in die tijd 42 soorten broedvogels, waarvan grauwe kiekendief en grauwe klauwier beslist niet de zeldzaamste waren en -verbaas u niet- kokmeeuw, koolmees en pimpelmees ontbraken geheel.

Tegenwoordig telt het eiland ruim 120 soorten broedvogels. Dat desondanks het aantal soorten en het aantal paren zo toename is opmerkelijk.

Deels zal de oorzaak buiten het eiland en zelfs ver buiten landsgrenzen liggen. Maar de belangrijkste redenen zijn op het eiland zelf te vinden.

De variatie in het landschap nam toe. Nieuwbouwwijken in de dorpen -waarin de zwarte roodstaart de laatste jaren sterk toeneemt- bungalowparken, kampeerterreinen, elzensingels,

hakhoutbosjes, droge en natte graslanden, sinds kort weer (maïs)akkers, rietmoerassen, jonge en oude duinen en duinvalleien, beweide en onbegraasde kwelders, kale en begroeide strandvlaktes, natuurlijke bosvorming en ruim 600 hectare duinbebossing. Kortom, veel soorten vinden het biotoop van hun gading.

Staatsbossen:

Ongetwijfeld bracht de aanleg van de staatsbossen tussen 1910 en 1935 de grootste biotoopverandering.

De jonge boompjes, eerst vooral dennen, later ook loofbomen, groeiden op de voedselarme en droge duingrond maar langzaam.

Het duurde geruime tijd eer de plantages enigszins op bos gingen lijken. Aanvankelijk vestigden zich hier enkele al op het eiland aanwezige broedvogelsoorten zoals grasmus, kneu en fitis. Maar geleidelijk verschenen nieuwe soorten als broedvogel. In door het Staatsbosbeheer -eerst aan palen-opgehangen nestkastjes werden kool- en pimpelmees spoedig vaste bewoners.

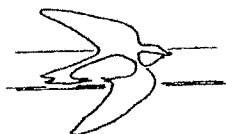
Na verloop van tijd verschenen soorten als merel, zanglijster, vink, nachtegaal, houtsnip, gaai, wielewaal, grote lijster en later tijtjaf, fluiters en zwartkop.

Ook meer aan naaldhout gebonden soorten zoals goudhaantje, zwarte mees en sperwer gingen zich thuisvoelen in de Terschellinger bossen. Tegenwoordig broeden er jaarlijks ongeveer 50 soorten in de bossen.

De tot voor kort vrij eenvormige bossen zullen de komende jaren sterk veranderen; er komen steeds meer open ruimtes, kleine kapvlaktes, meer jonge bomen en meer loofbomen.

Zowel voor de vogels als voor de mens is dit geen onaantrekkelijk toekomstbeeld. Een ondertussen wordt het bestaande bos steeds ouder. Sinds ongeveer 15 jaar horen boomvalk, vuurgoudhaantje en bonte vliegenvanger tot de broedvogels. Interessant is de vraag welke soorten de komende tijd zich nog in het Terschellinger bos zullen vestigen.

Hierbij valt te denken aan buizerd, havik, grote bonte specht

en boomkruiper.

Meer begroeiing:

Uitgestrekte, onbegroeide strandvlaktes zijn als broedbiotoop slechts voor enkele soorten aantrekkelijk. Dwergstern, strandplevier en een enkele scholekster trotseren het dagelijkse risico om gezandstraald te worden. Niet zelden stuiven de nesten onder.

Door de aanleg van stuifdijken op de Noordvaarder en de Boschplaat en de jaren dertig werd de alles overheersende invloed van wind en zee teruggedrongen.

In dit wat minder dynamische milieu kwam plantengroei op gang. In totaal nam hierdoor de begroeide oppervlakte van het eiland met ruim eenderde toe.

De kroonpolders op de Noordvaarder werden geheel afgesloten van de invloed van de zee. Hier ontstond een zoet milieu waar, in ongeveer een halve eeuw, broedvogels van lage pioniersvegetaties en ondiepe waterpartijen zoals kluut, gele kwikstaart, kievit en tureluur langzamerhand plaats gemaakt hebben voor vogels van rietmoerassen zoals sprinkhaanrietzanger, rietgors, waterral, porceleinhoen en bruine kieken-dief. Als de ontwikkelingen in de plantengroei ongestoord doorgaan zullen op verscheidene plaatsen moerasbosjes ontstaan.

Nu al wordt in mei de zang van de nachtegaal gehoord op plaatsen waar een halve eeuw geleden drieteenstrandlopers met de golven op en neer renden.

Veranderingen in de vogelbevolking hangen niet alleen samen met veranderingen in het landschap, maar ook met onze eigen gedragingen en misdragingen.

Jos Welte

Er is bij de redactie een ansichtkaartje binnengekomen van Janneke Bergmans. De geschreven tekst zal hieronder worden vermeld:

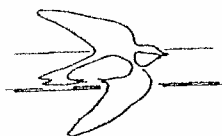
Beste Vogelwachters van Uden!

Op deze manier wil ik jullie nog een keer bedanken voor het erg gezellig maar zeker ook leerzame weekend op Terschelling. Helaas kan ik de opgedane kennis hier in de stad niet helemaal toepassen, maar goed.

Piet heeft me in ieder geval nog weer wat extra kneepjes van het vak bijgebracht!

Veel succes met het vogelen!

Groetjes Janneke Bergmans

Safari in Kenya

Om de "nare" winter in Nederland een poosje te ontvluchten besloten we in de winterperiode een vakantie te boeken voor Kenya. Uiteraard was het onze bedoeling de flora en fauna aldaar te bewonderen en de beste manier daartoe is op safari gaan. We kozen voor een sportieve vakantie: tijdens de 16 dagen durende safari sliepen we in een tweepersoonstentje, de overige dagen in hotel en een bungalowtje.

Kamperend ben je nauwst betrokken bij de natuur en dat er dan 's nachts een nijlpaard vlak bij de tent loopt te grazen moet je op de koop toenemen.

De safari betrof een aantal National Parks ten Noorden van Nairobi; Samburu, Mount Kenya, Lake Nakuru, Lake Baringo, Cherangani Hills en het Central Island in Lake Turkana (het vroegere Rudolf Meer), ten Zuiden van Nairobi: Masai Mara en Amboseli.

Samburu

De Samburustam woont in een prachtig natuurgebied, maar hun armoede is enorm. Hun voornaamste bezit is vee. De Samburuman heeft drie vrouwen en de vrouw die, als de man thuiskomt van het veeweiden, hem het eerst een beker melk aanbiedt, mag met hem de nacht doorbrengen. Oef!! Tijdens de rit naar deze stam zagen we de eerste olifant, de girafantiloop, een netgiraffe, spiesbokken en gelukkig ook de eerste vogels: het helmparelhoe, de koritrap, driekleurige glansspreeuw (prachtig!), de witkopbuffelwever en de Mahaliwever.

Mount Kenya National Park

Een eland, veel apen, een olifant die een aanval deed op de bus (snel wegwezen!!). Ook bezochten we gebied waar vroeger de Mau-maustrijders hun gevechtsterrein hadden. Een werkelijk schitterend gebied met grote watervallen.

Lake Nakuru

Waterbokken, neushoorns en in het meer dan eindelijk de grote groepen flamingo's. Verder een prachtige kroonkraanvogel.

Turkanameer

1,5 uur varen met kano's naar het onbewoonde Central Island (een van de drie eilanden die in het meer liggen). Het is een vulkanisch eiland en bevat een paar kratermeren. Ook hier weer veel flamingo's en ook Nijlkrokodillen. Dit meer ligt evenals de andere meren in de Great Rift Valley. De Valley omvat ook Egypte waardoor er vroeger een verbinding was met de Nijl. Dit meest noordelijke deel van Kenya is een desolaat gebied en de mensen hebben er letterlijk niets om aan te trekken. De afstand van het Turkanameer naar Lake Baringo is te groot om in één dag te overbruggen zodat er onderweg kamp moest worden gemaakt. Al snel werd een grote cobra gevangen!! In de bomen zagen we veel geelsnavelhoornvogels en een mooie vorkstaartscharrelaar.

Lake Baringo

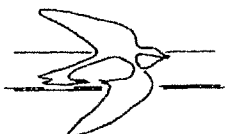
De tocht op het Baringomeer was erg interessant: diverse nijlpaardfamilies huizen in dit mer en konde van zeer nabij worden bekeken. Verder waren er hamerkoppen, visarenden en bonte ijsvogels.

Masai Mara

Een kampplaats met een adembenemend uitzicht over een immens groot natuurgebied. Waarnemingen van gnoes, topibokken, hyena's, leeuwen en een zeldzame (geïmporteerde) zwarte neushoorn. Vogels: nubische gier, secretarisvogels, dikbekwevers, maraboes, een steppearand, struisvogels met jongen, blauwe reiger en niet gedetermineerde plevieren.

Amboseli

Zeer veel nestjes van weervogels, een lელიeloper, een paar reuzereigers (1,5 meter groot), groundhornbill, veel zwaluwen, lepelaars, afrikaanse witte kwikstaart.

Verdere vogelwaarnemingen

schildraaf, gierzwaluwen, buizerd, koereiger, zwarte ooievaar, Somali struisvogel, roodsnaveltok, gierparelhoen, zwartbuiktrap, gouden pieper, hanestaartwidavink, blauwe vliegenvanger, roodoogtortel, waterfiskaal, dwergaalscholver, aalscholver, steltkluut, jakhalsbuiser, grijskopmeeuw, bruine miertapuit, kaapse tortel, treurtortel, nijlgans, malachietijsvogel, kievit, grijze wouw, heilige ibis, witbuikkonak, bruine muisvogel.

Gelukkig waren er drie "echte" vogelaars in de vakantiegroep (16 personen)! In een vogelgids van Oost Afrika stonden de volgende gegevens:

Score individueel in 24 uur: 248 soorten

Score groepsverband in 24 uur: 308 soorten

Er valt nog veel te zien en oneindig veel te leren.

Aad en Mies

Excursie naar Limburg op 17 maart

Ramon was mooi op tijd: nl. 08.00 uur! Helaas was deze keer het vertrek gesteld op 09.00 uur!

Deelnemers: Jan van Bergen, Don Alexander van Bergen en vriendin Muriël, Willy Bergmans, Rien de Mol, René de Mol, Peter Noy, Aad van Toor, Ramon Verkaar, Jos Welte, Jan-Willem Hermans en John Hermans.

Het eerste deel van de excursie ging naar een plekje waar Willy veel pestvogels had waargenomen. Nou dat was dan jammer, er was er niet één te ontdekken. Ze deden hun naam eer aan. Vervolgens ging de reis naar het Bronnetjesbos bij Kasteel Elsloo. Een mooi natuurgebied waar de mensen nog steeds verbeteringen weten aan te brengen.

De allereerste waarneming was een stenen uiltje met daarop een voor dit gebied passend gedicht van Jack Jacobs (Wandelen met de muze/8)

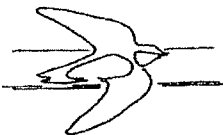
Elsloo,

De toren van het kasteel
weet me te bekoren
om het vleugje Kemp
dat hij bewaart.

Wist de botanicus
van mijn komst
een aangename
melange van geuren
treft me

Aan het water
zocht een donzen eendje
naar voedsel
en prikt in het grind

de bomen tellen traag
hun jaarringen en wuiven
me statig hun rust toe.

Maar toen was het dan ook echt vogelen geblazen. Ondanks diverse vermaningen van Jos om stil te zijn werd er vrolijk doorgebabbel, totdat de grote gele kwikstaart werd ontdekt. Een behaaglijke stilte daalde over de groep. Na een mislukte poging deze prachtige vogel te fotograferen werd de voettocht voortgezet. Toch slaakt iemand de verzuchting dat het voor een fotoopname veel eenvoudiger zou zijn als vogels net als bloemen op steeltjes zouden groeien.

Het beklimmen van een zeer steile helling toonde duidelijk aan dat de fysieke conditie van enkele deelnemers dringend aan verbetering toe is.

Een oeverloper, die na stemming, een witgatje bleek te zijn veroorzaakte weer enige beroering in de groep. Diverse andere waarnemingen mochter er ook zijn, de boomkruiper, boomklever, matkop, goudhaantje, groene specht e.a. Gelukkig voor de vogels hingen in dit bos veel nestkasten die bovendien voorzien waren van de vogelnamen zodat de juiste vogel in de juiste kast kon komen.

Na koffie met gebak in het kasteel (Peter 2x koffie!!) reden we naar Voorbeek. Ook hier een aardige wandeling die een paar leuke waarnemingen opleverde, o.a. de rietgors en de geelgors.

Ook werden diverse planten gedetermineerd. Zeer interessant was het rode vrouwelijke bloempje van de hazelaar dat uiteindelijk de hazelnoot oplevert. Of was het toch anders Rien??

Na de ontdekking van een paar guppen in een sloot kan de excursie niet meer stuk.

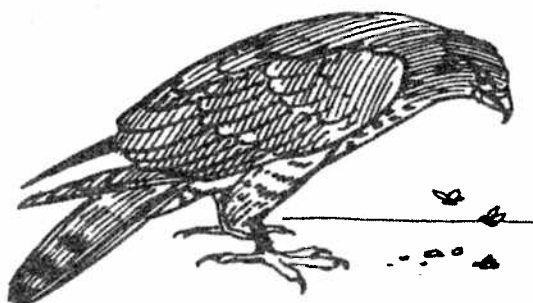

Samenvatting van de waarnemingen onderweg, te Elsloo en Voorbeek:

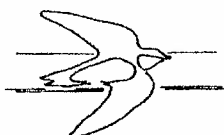
blauwe reiger, boomklever, boomkruiper, buizerd, ekster, fuut, geelgors, goudhaantje, graspieper, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote lijster, heggemus, houtduif, huismus, kauw, kievit, kokmeeuw, kooimees, koperwiek, kramsvogel, matkop, meerkoet, merel, pimpelmees, rietgors, roek, roodborst, spreeuw, staartmees, tafeleend, torenvalk, turkse tortel, vink, (vlaamse) gaai, waterhoen, wilde eend, winterkoning, witgatje, witte kwikstaart, zanglijster, zilvermeeuw, zwarte kraai.

Tot besluit van dit artikeltje: dank aan de chauffeurs.

Aad van Toor

HEET... WESPENDIEF!

VOGELWACHT UDEN E.O. vogelrekeldag 1 en 29 oktober 1993

TOTAAL VERZAMELSTAAT		1990	1991	1992	1993	1994	1995
	Code	Totaal periode I t/m VI	TOP 10 Totaal periode I t/m VI	TOP 10 Totaal periode I t/m V	TOP 10 Totaal periode I t/m V	TOP 10 Totaal periode I t/m III	TOP 10 Totaal periode I t/m III
Aalscholver	A	175	102	180	11	4	46
Gauwe Gans	B	962	6	0	1.258	1	0
Smient	C	0	0	0	0	0	0
Wilde Eend	D	0	0	5	6	0	2
Sperwer	E	12	38	14	21	6	13
Buizerd	F	13	68	48	61	5	29
Schotelsker	G	0	35	0	1	0	0
Goudplevier	H	5	0	0	1	0	0
Kievit	I	542	8	1.645	1	1.016	3
Waterhoop	J	4	1	0	0	2	7
Wulp	K	2	15	8	0	0	0
Kokmeeuw	L	1.080	4	806	4	377	6
Stormmeeuw	M	0	8	0	0	8	17
Kl. Mantelmeeuw	N	2	0	0	0	0	0
Zilvermeeuw	O	605	7	150	192	10	12
Gr. Mantelmeeuw	P	0	0	0	0	0	0
Holendul	Q	65	154	213	9	95	66
Houtduif	R	1.038	5	581	5	1.186	1
Veldsieuwerk	S	437	10	347	7	610	5
Boerenzwaluw	T	0	45	0	0	18	33
Boompieper	U	0	9	0	0	0	2
Graspeper	V	106	462	6	99	1.424	3
Grote Kievit	W	1	0	0	0	3	0
Gr. Gans	X	0	0	0	1	0	0
Witte Kievit	Y	8	170	10	2	200	9
Heggenus	Z	0	3	0	0	0	2
Marek	AA	19	16	5	20	41	5
Kransvogel	BB	2.421	1	17	361	7	13
Zanglijster	CC	2	14	0	9	9	29
Kopervik	DD	1.108	3	310	6	1.562	2
Grote Lijster	EE	10	41	9	36	50	13
Pimpelmeeuw	FF	10	9	4	5	12	0
Koolmees	GG	21	57	4	61	34	1
Kauw	HH	73	110	87	111	10	138
Roek	II	26	12	37	38	10	190
Spreuwer	JJ	1.851	2	1.118	3	924	4
Ringmus	KK	138	108	28	86	5	1.027
Vink	LL	523	9	1.373	2	140	2.396
Keek	MM	33	74	13	71	4	2132
Groenling	NN	90	46	4	16	1	4
Puter	OO	0	0	1	86	0	0
Sijp	PP	32	10	24	563	6	10
Kruis	QQ	20	218	9	188	10	282
Gedgors	RR	86	21	42	59	35	5
Rietgors	SS	4	2	3	0	1	4
Tal. overige soorten	TT	482	302	405	8	225	125
Niet gedetail. soorten	UU	143	487	328	267	81	42
		12.151	8.982	7.813	10.758	6.785	6.270

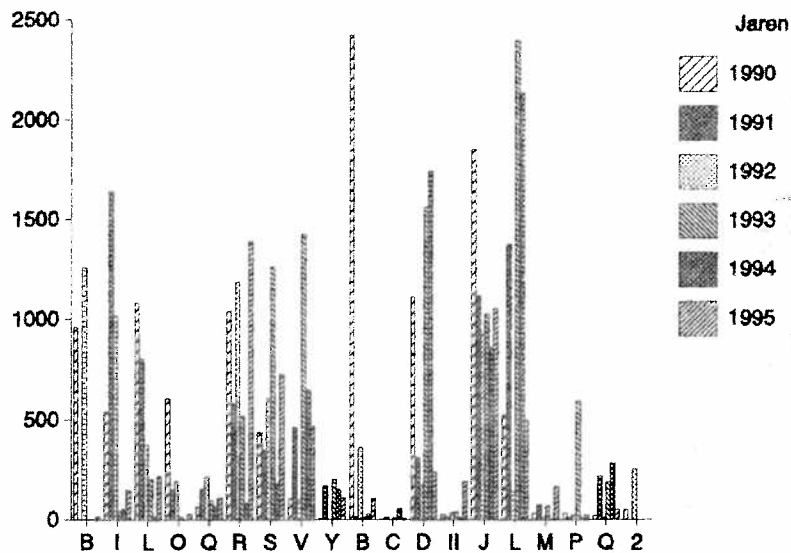

VOGELWACHT UDEN E.O. vogeltrektdag 1 en 29 oktober 1995

TELPOST-VERZAMELSTAAT		1990	1991	1992	1993	1994	1995
	Code	Totaal periode l t/m Vt	TOP 10 Totaal periode l t/m Vt	TOP 10 Totaal periode l t/m V	TOP 10 Totaal periode l t/m V	TOP 10 Totaal periode l t/m III	TOP 10 Totaal periode l t/m III
Blauwe Kiekendief	49	3	2	1	4	0	0
Blauwe reiger	12	3	20	2	2	1	3
Bonte Kraai	206	6	0	0	0	0	0
Boomkruiper	196	1	0	0	0	1	0
Boornleuwerik	134	3	20	4	6	18	2
Drasfalk	128	0	0	0	0	0	1
Boornleuk	56	0	0	0	0	0	0
Ekster	201	14	2	4	1	0	0
Fazant	63	0	1	0	2	0	0
Fraser	218	7	0	0	0	0	0
Goudhaantje	163	2	0	0	9	3	0
Goudvink	221	0	0	0	3	0	0
Groene Specht	129	0	2	1	3	1	0
Grote Bonte Specht	131	4	18	8	12	7	5
Heik	51	2	13	3	4	1	19
Hop	127	1	1	0	0	0	0
Houtsnip	89	0	3	0	0	0	0
Hulstus	208	0	4	0	0	0	0
Huiszwaluw	139	0	10	0	0	0	0
Kleine Bonte Specht	132	0	1	2	0	1	0
Knobbelswaan	16	5	0	2	0	0	0
Koigans	21	53	0	252	8	0	0
Kraanvogel	69	0	0	0	0	0	0
Kruisbek	220	8	6	0	18	0	12
Kultmees	191	0	0	0	1	2	0
Matkopmees	190	1	0	0	0	0	0
Nijlgans	0	0	0	0	0	0	36
Patris	61	0	12	0	0	0	0
Roodborst	154	2	2	1	4	1	0
Stechvalk	59	0	4	2	0	0	0
Smeltaken	57	0	1	0	0	0	0
Stearmees	188	72	15	16	27	12	0
Tijrfal	181	0	0	0	7	2	0
Torenvalk	56	6	19	3	11	6	6
Turkse Tortel	116	0	1	2	0	0	0
Vlaamse Gaai	200	10	22	11	40	17	5
Wespendief	45	0	6	0	2	0	1
Wilde Zwaan	18	28	0	0	0	0	0
Zwarte Mees	192	0	0	0	1	0	0
Zwarte Kraai	205	250	118	90	63	49	139
Zwarte Specht	130	1	1	1	3	1	3
Zwarte Wouwe	46	0	0	0	2	0	0
		482	302	405	225	125	232
		01 01 01 01 01 01	01 01 01 01 01 01	01 01 01 01 01 01	01 01 01 01 01 01	01 01 01 01 01 01	01 01 01 01 01 01

TOP-10 Vogeltrekteldagen Vogelwacht Uden e.o. 1990 - 1995

B = Grauwe gans	JJ = Spreeuw
I = Kievit	LL = Vink
L = Kokmeeuw	MM = Keep
O = Zilvermeeuw	PP = Sijs
Q = Holenduif	QQ = Kneu
R = Houtduif	21 = Kolgans
S = Veldleeuwerik	
V = Graspieper	
Y = Witte kwikstaart	
BB = Kramsvogel	
CC = Zanglijster	
DD = Koperwiek	
II = Roek	

JAAROVERZICHT INVENTARISATIES 1995

Ook in dit Bruijsel kan een jaaroverzicht van de inventarisaties niet ontbreken. in 1995 hebben we in totaal 9 inventarisaties gehad.

Hierbij werden er 77 verschillende vogelsoorten gezien en/of gehoord, dit is vergeleken met 1994 een stuk minder (105 soorten). Dit is te wijten aan het natte voorjaar van 1994, waardoor er veel watervogels waren waargenomen.

Enkele opvallende soorten die tijdens de inventarisaties in 1995 niet zijn waargenomen zijn; kwartel, fluit, kleine bonte specht, spotvogel, tuinfluiter, zwartkop. De oorzaak hiervan is dat er niet geïnventariseerd is in de maanden mei, juni en juli. Dit zijn de maanden dat deze vogels terug zijn uit het zuiden. Tijdens deze maanden is er geïnventariseerd tbv het plan Hengstheuveld.

In 1996 hebben we de inventarisaties tijdelijk gestopt in verband met het inventariseren van alle broedvogels in de gehele Maashorst in samenwerking met Staatsbosbeheer. In het najaar worden de wandelingen weer opgestart. De werkgroep inventarisaties ziet u dan ook graag verschijnen tijdens een van deze wandelingen

Namens de werkgroep inventarisatie,

Peter van de Braak

1995												
tot inventarisaties	15	12	12	2	3	24	15	5	17	totaal voor		
gebied->	jan	feb	mar	apr	sep	sep	okt	nov	dec	1	2	3
tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot
saaschover			20	3			18	6		12	27	8
boerenzwaluw					127	68	1			47	118	31
blauwe reiger	4		3	5		1				6	6	1
bonte kraai	1											1
boomkruiper	1		5	2					1	5	7	4
boomleeuwenik			8	7		8	1			4	3	17
boompieper			1								1	
boomvalk					1	1						2
buizerd	9	2	8	9	4	7	7	5	1	15	28	11
ekster			1	1		1	3	1			7	
fazant						8	7	4		6	11	
flits				2	2					1	3	
geelgors	1	7	35	23	2	7	17			36	43	13
gale ivitselaar			8	7	5					8	3	8
gele roodborst					1							1
goudhaantje	10	2	13	2	4	3	14	4	6	18	30	10
grasmus					3					3		
graspieper			1	1	11	8	68			47	33	7
grijske gans								22			22	
groene specht	1		5		3	1		2	1	7	5	1
groening	1		2	3			19			8	16	1
gr. bonte specht	5	1	17	2	12	3	12	4	4	26	27	7
grote lijster		5		3	15	4	5	2	1	5	28	2
heik			2	2	1		2			4	1	2
heggemus		1	11	13		1	8	2		12	11	13
hoteduff		1	6	5	4	15	8	7	1	8	34	7
houteduff	16	11	50	12	21	9	53	8	67	81	156	17
hullemus					32						32	
huiskwaluw					34					29	5	

kauw		1	1	5			4	3	3	6	11	
keop			2				4			3	3	
kievit		2	57	20			6	8		17	73	3
klapekster				1								1
kneu				1	1		6			7	1	
koekoek					1					1		
kolmeeuw	74	10	18			5	2	1	80	24	114	50
koolmees	27	4	22	15	28	20	15	2	8	68	44	29
kopervik	6		1	1			10	1			19	
kraanvogel	3											3
kraanvogel	42		21	401	1	1	10	4		222	257	1
kuitmees	3		4	3	6			1	1	4	6	8
landroepmees	1		1	1	3	6	4			7	4	5
meerkraai			12	5						6	11	
merel	8	4	17	10	8	1	23	1	1	25	34	12
nijsne	1	2		2							4	1
paapje					8	2				10		
pimpelmees	7	2	5	8	30	9	7		7	33	36	6
rietsgorst							3				3	
ringmus	6				15			3	4		28	
roek								2			2	
rode wouw							1			1		
roodborst	1	2	19	44	9		14	1		34	37	19
roodborstlapul			5	2	5	8	2			15	7	
scholiekster			2	11						6	5	2
spenwer	1		1	4	2	5	1			4	10	
spreuwer	68	45	14	232	34	139	20	118	174	300	429	113
staartmees	12		10	3		8	2		8	6	12	25
sij			132	5						121	16	
lapul					2	1					3	
gijlhar			3	22	2	1	1			15	10	4
torenvalk	3	2	2	1	4	11	3	1	1	6	16	6
tortelduif					1					1		
veldleeuwvink		10	21	33	6	1	145	2		115	94	9
vink	31	36	57	34	24	8	105	5	1	90	172	39
vlaamse gaai	7	4	13	7	4	19	25	3	13	25	63	17
vuurgoudhaantje									1		1	
watersnip	1									1		
wilde eend			9	15						11	4	9
winterkoning	3		11	6	7	2	7	1	1	20	9	9
witte koolstaart			13	5	1	6	5			12	15	3
wulp			2	8	2	3				4	5	6
zanglijster			13	3			1			7	8	2
zilvermeeuw		24	4		6	20	2	5	16	21	47	11
zwarte kraai	67	20	47	31	28	36	59	30	29	63	211	73
zwarte mees	1		6	1	4					6		6
zwarte roodstaart			1									1
zwarte specht			3		2		1	1		2	4	1
santal waarnemingen	420	198	752	1042	531	456	729	261	430	4819	6426	8729

BIJZONDERE WAARNEMINGEN VOGELWACHT UDEN				
08-05-1995	1	bonte vliegenvanger	Holtesse	Wim Hoefs
22-05-1995	1	braamsluiper	't Hultje	Wim Hoefs
04-06-1995	1	ooievaar	Odiliapeel	John Hermans
06-06-1995	1	steenuil	t.o. Naat Piek Uden	Wim Hoefs
04-08-1995	5	kwartel	Maashorst	John Hermans
06-09-1995	1	gele kwikstaart	Maashorst	John Hermans
09-09-1995	1	paapje	Maashorst	John Hermans
16-09-1995	1	ijsvogel	Maashorst	John Hermans
17-09-1995	1	ijsvogel	visvijver van Oort	John Hermans
17-09-1995	1	boomvalk	Maashorst	John Hermans
17-09-1995	1	gierzwaluw	Maashorst	John Hermans
17-09-1995	2	bruine kiekendief	Maashorst	John Hermans
04-11-1995	2	grote gele kwikstaart	Texaco, Uden	John Hermans
04-11-1995	1	blauwe kiekendief	Maashorst	John Hermans
02-01-1996	1	ijsvogel	visvijver van Oort	Wim Hoefs
**-01-1996	2	nonnetje	Aa Keldonk	Ad van Wanroy
**-01-1996	50	grote zaagbek	Aa Keldonk	Ad van Wanroy
19-02-1996	1	grote zilverreiger	Vorstenbosch	groep Mariaheide
03-03-1996	1	bonte kraai	Maashorst	John Hermans
02-03-1996	2	bosuil	Maashorst	John Hermans
03-03-1996	1	bosuil	Odiliapeel	John Hermans
03-03-1996	9	aalscholver	Uden (ov)	John Hermans
11-03-1996	75	goudplevier	Odiliapeel	John Hermans
14-03-1996	13	kraanvogels	Zoggel Uden (ov)	Peter van de Braak
21-04-1996	1	ooievaar	Volkel (ov)	Marc Poulissen
07-05-1996	1	groenpootruiter	Hemelrijk	John Hermans

BIJZONDERE WAARNEMINGEN

Hierboven staan weer de bijzondere waarnemingen van enkele leden van onze Vogelwacht. Het zijn de waarnemingen van een heel jaar van 8 mei 1995 tot en met 7 mei 1996. Helaas zijn er maar weinig leden die deze doorgeven.

De ijsvogel die ontdekt werd door John Hermans en Wim Hoefs heeft 4 maanden bij de visvijver bij Van Oort gezeten. Hij was hier bijna dagelijks te bewonderen.

Afgelopen jaar is er een invasie in Nederland geweest van pestvogels. Jammer genoeg zijn deze in Uden niet waargenomen. In Gemert zijn door Jopie Jonkers enkele pestvogels gezien. Indien men nog oude en/of nieuwe waarnemingen heeft kan men deze doorgeven bij mij;

Peter van de Braak
tel.0413-253586

TAAKGROEPEN

1. TAAKGROEP UILEN (dus niet meer allen kerkuilen)
coördinator: John Hermans (04132 - 72777)
2. TAAKGROEP NESTKASTEN
coördinator: Jos Walbe (04132 - 64017)
3. TAAKGROEP STOOTVOGELS
coördinator: Piet van der Voort (04132 - 63292)
4. TAAKGROEP CLUBBLAD
coördinator: Jan Willem Hermans (04132 - 69804)
5. TAAKGROEP INVENTARISATIE
coördinator: Peter van den Braak (04132 - 53586)
6. TAAKGROEP OEVERZWALUWENWAND
coördinator: Jan Willem Hermans (04132 - 69804)
7. TAAKGROEP WINTERVOEDERING
8. WERKGROEP VLU - VRIJWILLIG LANDSCHAPSBEHEER UDEN
coördinator: Willem Peters (04132 - 52529)

ord, zou je kunnen zeggen dat dit tafereel zich of in Volkel of in Uden afspeelde. Het is een in Überfeldt uit 1857. Let op de os, die fungeert als trekdier; het waren dus toppers van e kunnen zeggen, trokken mensen als emigranten van hier weg naar 't verre Amerika.

Wat doet Vogelwacht Uden?

*Vogelwacht Uden e.o. is een actieve, zelfstandige vereniging die zich inzet voor alle in de vrije natuur levende vogels. Zij doet dit door middel van gezamenlijke activiteiten, zoals:

- Publiekswandelingen in het Udense Maashorstgebied.
- Excursies naar prachtige natuurgebieden in Nederland.
- Film- en dia-avonden in ons eigen clubhuis, De Groenhoeve.
- Vogelcursussen voor jong en oud.
- Lezingen voor scholen en verenigingen etc.
- Voorlichting op tentoonstellingen.
- Publicaties in diverse media en tijdschriften.

***Naast de hierboven genoemde educatieve middelen verleent Vogelwacht Uden ook daadwerkelijk hulp aan de vogels door:**

- Plaatsen en onderhouden van nestkasten.
- Wintervoeding (in geval van strenge, langdurige vorst).
- Herstel en beheer van natuurgebieden in de omgeving.
- Beheer en onderhoud van de oeverwaluwanwand op Hemelrijk.
- Plaatsen van nestbeschermers voor weidevogels.

***Verder werkt Vogelwacht Uden e.o. samen met provinciale en landelijke organisaties op het gebied van:**

- Inventarisaties, zoals het B.M.P. (Broedvogel Monitoring Project), wintervogeltellingen en het trekvogelproject.
- Het ringen en registreren van o.a. stootvogels, kerkuilen en zangvogels.
- Kontrolle op de naleving van de Vogelwet.

***Andere activiteiten zijn:**

- Realisering en onderhouden van het gezamenlijk onderkomen t.b.v. de stichting Kinderboerderij, het I.V.N. - afdeling Uden en de Vogelwacht Uden e.o.
- Het plaatsen van schuil- en observatiehutten.
- Het deelnemen aan het V.L.U. (Vrijwillig Landschapsbeheer Uden). Een en ander in samenwerking met het I.V.N.
- Het uitgeven van een eigen clubblad, "Het Bruujssel".

***Lidmaatschap en inschrijving:**

- De jaarcontributie bedraagt f 25,= per persoon.
- Gezinsleden betalen f 10,=
- Het eenmalig inschrijfgeld bedraagt f 5,=
- Per gezin ontvangt men ieder kwartaal "Het Bruujssel".

***Voor inlichtingen en lidmaatschap:**

- Secretariaat:
Jan-Willem Hermans, Broekmorgen 28 - 5401 PK UDEN, Tel: 04132 - 69804

TGō

ONTWERP
REKLAME
DRUKWERK

Qua tjielp iu
sto dolor tj
ielp sit am
et, consecte
tuer adipisci
ong elit, sed
diam nonummy
nibh euismod tinci

dunt ut laoreet dolore piep piep aliquam
erat voluptat. Kra kra ut wisi enim ad
minim veniam, quis nostrud exerci tation
ullamcorper suscipit lobortis nisl ut
aliquip tjielp tjielpex ea commodo
consequat. Duis autem vel eum iriure
dolor in hendrerit in vulputate velit esse
molestie consequat, vel illum dolore eu
feugiat tjielp tjielp nulla facilisis at vero
eros et accumsan et kra kra iusto odio
dignissim qui blandit praesent luptatum
tjielpzzril delenit augue dui dolore te
feugait nulla facilisi. Lorem ipsum piep
piep sit amet, consectetuer adipiscing
elit, sed diam nonummy nibh euismod
tincidunt ut laoreet dolore magna
aliquam erat voluptat. Ut tjielp wisi
enim ad minim veniam, quis piep piep
nostrud exerci kra tation ullamcorper
suscipit lobortis nisl kra aliquip ex ea
commodo consequat.

Duis piep piep vel eum tjielp iriure dolor
in hendrerit in kra kra vulputate velit
esse molestie consequat, vel illum dolore
eu feugiat nulla facilisis at vero eros et
accumsan et iusto odio dignissim qui
blandit praesent piep tjielp piep piep
piep kraaah zzril delenit augue dui
dolore te feugait nulla facilisi. Tjielp
nam liber tempor cum soluta nobis
eleifend option congue nihil imperdiet
doming id quod mazim placerat facer
possim assum. Lorem ipsum dolor tjielp
tjielp sit amet, consectetuer adipiscing
elit, sed diam nonummy tjielp nibh
euismod tincidunt ut kra laoreet piep
piep dolore dolor in hendrerit.

UDEN

04132 - 6 55 54